

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 18 april 2018
(OR. en)

**Interinstitutionellt ärende:
2018/0095 (NLE)**

**7974/18
ADD 1**

**WTO 78
SERVICES 27
FDI 14
COASI 95**

FÖRSLAG

från: Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens
generalsekreterare

inkom den: 18 april 2018

till: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska
unionens råd

Komm. dok. nr: COM(2018) 194 final - ANNEX 1

Ärende: BILAGA till förslaget till rådets beslut om ingående av avtalet om
investeringsskydd mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater å
ena sidan, och Republiken Singapore, å andra sidan

För delegationerna bifogas dokument – COM(2018) 194 final - ANNEX 1.

Bilaga: COM(2018) 194 final - ANNEX 1

Bryssel den 18.4.2018
COM(2018) 194 final

ANNEX 1

BILAGA

till

förslaget till rådets beslut

**om ingående av avtalet om investeringskydd mellan Europeiska unionen och dess
medlemsstater å ena sidan, och Republiken Singapore, å andra sidan**

AVTAL OM INVESTERINGSSKYDD
MELLAN EUROPEISKA UNIONEN,
OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,
OCH REPUBLIKEN SINGAPORE, Å ANDRA SIDAN

EUROPEISKA UNIONEN (nedan kallad *unionen*),

KONUNGARIKET BELGIEN,

REPUBLIKEN BULGARIEN,

REPUBLIKEN TJECKIEN,

KONUNGARIKET DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,

REPUBLIKEN ESTLAND,

IRLAND,

REPUBLIKEN KROATIEN

REPUBLIKEN GREKLAND,

KONUNGARIKET SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKE,

REPUBLIKEN ITALIEN,

REPUBLIKEN CYPERN,

REPUBLIKEN LETTLAND,

REPUBLIKEN LITAUEN,

STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,

UNGERN,

REPUBLIKEN MALTA,

KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

REPUBLIKEN POLEN,

REPUBLIKEN PORTUGAL,

RUMÄNIEN,

REPUBLIKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE och

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND

å ena sidan, och

REPUBLIKEN SINGAPORE (nedan kallad *Singapore*),

å andra sidan,

nedan gemensamt kallade *parterna*,

SOM ERKÄNNER sitt långvariga och starka partnerskap, som bygger på de gemensamma principer och värden som återspeglas i avtalet om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Singapore, å andra sidan (nedan kallat *partnerskaps- och samarbetsavtalet* eller *EUSPCA*), och sina viktiga förbindelser när det gäller ekonomi, handel och investeringar, vilka även återspeglas i frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore (nedan kallat *frihandelsavtalet* eller *EUSFTA*).

SOM ÖNSKAR ytterligare stärka sina nära förbindelser som ett led i och i överensstämmelse med sina allmänna förbindelser, och som är övertygade om att detta avtal kommer att skapa ett nytt klimat som främjar en ytterligare utveckling av investeringarna mellan parterna,

SOM ÄR MEDVETNA OM att detta avtal kommer att komplettera och främja regional ekonomisk integration,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att stärka sina förbindelser när det gäller ekonomi, handel och investeringar i överensstämmelse med målet om en hållbar utveckling, i dess ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner, och att främja investeringar på ett sätt som respekterar en hög nivå på miljö- och arbetarskydd och relevanta internationellt erkända standarder och avtal i vilka de är parter,

SOM PÅ NYTT BEKRÄFTAR sin anslutning till principerna om hållbar utveckling och öppenhet som anges i frihandelsavtalet,

SOM BEKRÄFTAR varje parts rätt att anta och genomföra åtgärder som behövs för att sträva mot legitima politiska mål, till exempel på det sociala området, miljöområdet, säkerhetsområdet, folkhälsoområdet och på området främjande och skydd av den kulturella mångfalden,

SOM BEKRÄFTAR sitt åtagande att följa Förenta nationernas stadga, undertecknad i San Francisco den 26 juni 1945, och med beaktande av principerna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, antagen av FN:s generalförsamling den 10 december 1948,

SOM ERKÄNNER betydelsen av transparens när det gäller den internationella handeln och investeringar till förmån för alla parter,

SOM UTGÅR från sina respektive rättigheter och skyldigheter enligt avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen och andra multilaterala, regionala och bilaterala avtal och överenskommelser i vilka de är part, särskilt frihandelsavtalet,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

KAPITEL ETT

SYFTE OCH ALLMÄNNA DEFINITIONER

ARTIKEL 1.1

Syfte

Detta avtal har till syfte att stärka investeringsklimatet mellan parterna i enlighet med bestämmelserna i detta avtal.

ARTIKEL 1.2

Definitioner

I detta avtal gäller följande definitioner:

1. *omfattad investering*: en investering som ägs, direkt eller indirekt, eller kontrolleras, direkt eller indirekt, av en omfattad investerare från den ena parten på den andra partens territorium¹.

¹ För tydlighetens skull påpekas att investeringar som görs ”på den andra partens territorium” omfattar investeringar som görs i en exklusiv ekonomisk zon eller på en kontinentalsockel i enlighet med Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982.

investering: alla slag av tillgångar som har en investerings egenskaper, bland annat egenskaper såsom bindande av kapital eller andra resurser, förväntan om intäkter eller vinst, risktagande eller en viss varaktighet. En investering kan ta följande former:

- a) Materiell eller immateriell, lös eller fast egendom samt andra äganderättigheter, t.ex. leasing, in-teckningar, panträtter och säkerheter.
- b) Ett företag, inklusive en filial, aktier och andra former av andelar i ett företag, inbegripet rättigheter som följer därav.
- c) Obligationer, även icke-säkerställda obligationer, och lån eller andra skuldinstrument, inbegripet rättigheter som följer därav.
- e) Övriga finansiella tillgångar, inklusive derivat, terminer och optioner.
- e) Avtal om totalentreprenad, byggnation, förvaltning, produktion, koncession, intäktsdelning och andra liknande avtal.
- f) Fordringar på pengar eller andra tillgångar, eller eventuella avtalsmässiga prestationer med ekonomiskt värde.

- g) Immateriella rättigheter¹ och goodwill. och
- h) Licenser, godkännanden, tillstånd och liknande rättigheter enligt nationell rätt, inbegripet eventuella koncessioner att söka efter, odla, utvinna eller exploatera naturresurser².

Avkastning som investeras ska betraktas som investeringar och eventuella ändringar av den form i vilken tillgångarna investeras eller återinvesteras ska inte påverka deras status som investeringar.

2. *omfattad investerare*: en fysisk³ eller juridisk person från en part som gjort en investering på den andra partens territorium.

¹ *immateriella rättigheter*:

- a) alla kategorier av immateriella rättigheter som omfattas av avsnitt 1–7 i del II av avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter i bilaga 1C till WTO-avtalet (nedan kallat *Trips-avtalet*), nämligen
 - i) upphovsrätt och närstående rättigheter,
 - ii) patent (som, när det gäller unionen, inbegriper rättigheter som härrör från tillägsskydd),
 - iii) varumärken,
 - iv) mönster,
 - v) kretsmönster för halvledarprodukter (topografier),
 - vi) geografiska ursprungsbeteckningar,
 - vii) skydd för företagshemligheter, och
- b) växtförädlarrätt.

² För tydlighetens skull påpekas att ett beslut eller en dom i ett rättsligt eller administrativt förfarande inte i sig utgör en investering.

³ Begreppet *fysisk person* omfattar även fysiska personer som är varaktigt bosatta i Lettland som inte är medborgare i Lettland eller någon annan stat men som har rätt, enligt lagar och andra författningar i Lettland, att få ett pass för icke-medborgare (främlingspass).

3. *fysisk person i en part*: en medborgare i Singapore eller i en av unionens medlemsstater i enlighet med berörd stats lagstiftning.

4. *juridisk person*: ett rättssubjekt som bildats i laga ordning eller på annat sätt organiserats enligt gällande lagstiftning, antingen för vinständamål eller i annat syfte, och antingen privatägt eller offentligägt-, inbegripet bolag, stiftelser, handelsbolag, samriskföretag, enskilda näringsidkare och föreningar.

5. *juridisk person från unionen* eller *juridisk person från Singapore*: juridisk person som inrättats enligt unionslagstiftningen, lagstiftningen i en av unionens medlemsstater eller Singapores lagstiftning, och vars säte, huvudkontor¹ eller huvudsakliga verksamhet ligger på unionens respektive Singapores territorium. Om den juridiska personen endast har sitt säte eller huvudkontor på unionens territorium respektive på Singapores territorium ska den inte betraktas som en juridisk person från unionen respektive en juridisk person från Singapore, såvida den inte har en betydande affärsverksamhet² på unionens respektive Singapores territorium.

¹ Med begreppet *huvudkontor* avses det kontor där de slutgiltiga besluten fattas.

² EU-parten anser att begreppet *faktisk och fortlöpande anknytning* till ekonomin i en medlemsstat i unionen i enlighet med artikel 54 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt motsvarar begreppet *betydande affärsverksamhet*. För en juridisk person som bildats i enlighet med lagstiftningen i Singapore och som endast har sitt säte eller huvudkontor på Singapores territorium, ska EU-parten således endast medge förmånerna enligt detta avtal om denna juridiska person har en faktisk och fortlöpande ekonomisk anknytning till Singapores ekonomi.

6. *åtgärder*: alla slags lagar och andra föreskrifter, förfaranden, krav eller bruk.
7. *behandling* eller *åtgärd*¹ vidtagen eller upprätthållen av en part omfattar behandling eller åtgärder vidtagna eller upprätthållna av
- a) centrala, regionala eller lokala politiska beslutsförsamlingar och myndigheter, och
 - b) icke-statliga organ vid utövandet av befogenheter som centrala, regionala eller lokala politiska beslutsförsamlingar eller myndigheter har delegerat till dem.
8. *avkastning*: alla belopp som genereras av eller härrör från investeringar eller återinvesteringar, inbegripet vinster, utdelningar, kapitalvinster, royaltier, räntor, betalningar i samband med immateriella rättigheter, naturaförmåner och alla andra lagliga inkomster.
9. *fritt konvertibel valuta*: en valuta som normalt handlas på internationella valutamarknader och som normalt används vid internationella transaktioner.
10. *etablering*:
- a) bildande, förvärv eller upprätthållande av en juridisk person, eller
 - b) skapande eller upprätthållande av en filial eller ett representationskontor,
- i syfte att upprätta eller upprätthålla varaktiga ekonomiska relationer inom en parts territorium i syfte att bedriva en ekonomisk verksamhet.

¹ För tydlighetens skull påpekas att parterna är överens om att begreppen *behandling* och *åtgärd* även omfattar underlåtenhet att agera.

11. *ekonomisk verksamhet*: all verksamhet av ekonomisk karaktär, med undantag av verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning, dvs. verksamhet som inte bedrivs vare sig i kommersiellt syfte eller i konkurrens med en eller flera näringsidkare.

12. *EU-parten*: unionen eller dess medlemsstater, eller unionen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive behörighetsområden såsom dessa framgår av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

KAPITEL TVÅ

INVESTERINGSSKYDD

ARTIKEL 2.1

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel ska gälla för omfattade investerare och omfattade investeringar som gjorts i enlighet med tillämplig lagstiftning, oavsett om investeringarna gjorts före eller efter ikraftträdandet av detta avtal¹.
2. Utan hinder av vad som sägs i någon annan bestämmelse i detta avtal, ska artikel 2.3 (Nationell behandling) inte tillämpas på subventioner eller bidrag som en part ger, inbegripet statsstödda lån, garantier och försäkringar.

¹ För tydlighetens skull påpekas att detta kapitel inte får tillämpas på en parts behandling av omfattade investerare eller omfattade investeringar före ikraftträdandet av detta avtal.

3. Artikel 2.3 (Nationell behandling) ska inte tillämpas på
 - a) statliga myndigheters upphandling av varor och tjänster som förvärvas för myndighetsändamål och inte för kommersiell återförsäljning eller för att användas vid leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster för kommersiell försäljning, eller
 - b) audiovisuella tjänster,
 - c) verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning inom parternas respektive territorium. Vid tillämpningen av detta avtal avses med en verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning varje verksamhet som inte bedrivs på kommersiella grunder eller i konkurrens med en eller flera leverantörer,

ARTIKEL 2.2

Investeringar och regleringsåtgärder

1. Parterna bekräftar sin rätt att reglera inom sina egna territorier i syfte att uppnå legitima politiska mål, t.ex. skydd av folkhälsa, sociala tjänster, statlig utbildning, säkerhet, miljö, allmän moral, socialt skydd, konsumentskydd, integritets- och uppgiftsskydd och främjande och skydd av den kulturella mångfalden.

2. För tydlighetens skull påpekas att det faktum att en part reglerar, inbegripet i form av ändringar av sin lagstiftning, på ett sätt som inverkar negativt på en investering eller på en investerares förväntningar, bland annat förväntningar om vinst, i sig inte innebär en överträdelse av en skyldighet enligt detta avsnitt.

3. För tydlighetens skull påpekas att om en part fattar beslut om att inte bevilja, förlänga eller upprätthålla en subvention eller ett bidrag

a) i avsikt att sakna av särskilda åtaganden enligt inhemsk lag eller avtal om att bevilja, förnya eller upprätthålla subventionen eller bidraget, eller

b) om beslutet fattas i enlighet med eventuella villkor och bestämmelser för beviljandet, förnyandet eller upprätthållandet av subventionen eller bidraget,

utgör inte detta en överträdelse av bestämmelserna i detta kapitel.

4. För tydlighetens skull påpekas att ingenting i detta kapitel ska tolkas så att det hindrar en part från att avbryta en subvention¹ eller att begära återbetalning av denna, om åtgärden har beslutats av en behörig domstol, förvaltningsdomstol eller någon annan behörig myndighet², eller som att det krävs att parten måste kompensera investeraren för detta.

¹ Vad gäller EU-parten omfattar begreppet *subvention* även *statligt stöd* såsom det definieras i unionslagstiftningen.

² När det gäller EU-parten är de behöriga myndigheter som har rätt att föreskriva de åtgärder som nämns i artikel 2.2.4 Europeiska kommissionen eller en domstol i en medlemsstat när de tillämpar EU:s bestämmelser om statligt stöd.

ARTIKEL 2.3

Nationell behandling

1. Vardera parten ska på sitt territorium bevilja omfattade investerare från den andra parten och deras omfattade investeringar en behandling som inte är mindre gynnsam än den behandling som parten i likartade situationer medger sina egna investerare och deras investeringar med avseende på drift, förvaltning, genomförande, underhåll, användning, nyttjande och försäljning eller annan avyttring av investeringar.

2. Utan hinder av punkt 1 får varje part anta eller upprätthålla varje åtgärd med avseende på drift, förvaltning, genomförande, underhåll, användning, nyttjande och försäljning eller annan avyttring av en etablering som inte är oförenlig med de åtaganden som anges i dess bindningslista över särskilda åtaganden i bilaga 8-A respektive 8-B till kapitel 8 (Tjänster, etablering och elektronisk handel) i EUSFTA¹, om en sådan åtgärd
 - a) har antagits vid eller före detta avtals ikraftträdande,

¹ Det förutsätts att en åtgärd ”som inte är oförenlig med de åtaganden som anges i dess bindningslista över särskilda åtaganden i bilaga 8-A respektive 8-B till kapitel 8 (Tjänster, etablering och elektronisk handel) i EUSFTA” omfattar alla åtgärder avseende varje sektor som inte har förtecknats, och varje åtgärd som inte är oförenlig med några villkor, begränsningar eller förbehåll som har förtecknats för en sektor i respektive bindningslista, oberoende av om denna åtgärd påverkar ”etablering” enligt definitionen i led d i artikel 8.8 (Definitioner) i EUSFTA.

- b) är en åtgärd som avses i led a som bibehålls, ersätts eller ändras efter detta avtals ikraftträdande, under förutsättning att åtgärden inte är mindre förenlig med punkt 1 efter att ha bibehållits, ersätts eller ändrats än den åtgärd som fanns före dess bibehållande, ersättning eller ändring eller
- c) är en åtgärd som inte omfattas av led a eller b, under förutsättning att den inte tillämpas med avseende på, eller på ett sätt som orsakar förlust av eller skada¹ på, omfattade investeringar på partens territorium före ikraftträdandet av en sådan åtgärd.

3. Utan hinder av punkterna 1 och 2, får en part införa eller verkställa åtgärder som ger omfattade investerare och investeringar från den andra parten en mindre gynnsam behandling än den som parten ger sina egna investerare och deras investeringar i likartade situationer, med iakttagande av kravet att sådana åtgärder inte tillämpas på ett sätt som skulle innebära ett medel för godtycklig eller oberättigad diskriminering av omfattade investerare och investeringar från den andra parten på en parts territorium, eller en förtäckt begränsning av omfattade investeringar, om åtgärderna

¹ Vid tillämpning av led 2 c, är det underförstått att faktorer såsom den omständigheten att en part har föreskrivit en rimlig infasningsperiod för genomförandet av en åtgärd eller att en part har gjort något annat försök att hantera effekterna av åtgärden på omfattade investeringar som gjorts före ikraftträdandet av åtgärden, ska beaktas vid bedömningen av huruvida åtgärden innebär förlust av eller skada på omfattade investeringar som gjorts före ikraftträdandet av åtgärden.

- a) är nödvändiga för att skydda den allmänna säkerheten eller moralen eller för att upprätthålla allmän ordning¹,
- b) är nödvändiga för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa,
- c) avser bevarandet av uttömliga naturtillgångar, om åtgärderna tillämpas i samband med begränsningar för inhemska investerare eller investeringar,
- d) är nödvändiga för att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde,
- e) är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av lagar och andra författningar som inte är oförenliga med bestämmelserna i detta kapitel, inbegripet sådana som hänför sig till
 - i) förhindrandet av bedrägliga eller olagliga förfaranden eller åtgärder vid ett bristande fullgörande av ett avtal,
 - ii) skyddet av enskildas privatliv i samband med behandling och spridning av personuppgifter samt skyddet av sekretess för individuella register och konton,
 - iii) säkerhet,

¹ Undantaget för allmän ordning får åberopas endast i de fall ett genuint och tillräckligt allvarligt hot mot samhällets fundamentala intressen föreligger.

- f) syftar till att säkerställa en effektiv eller skälig¹ beskattning eller uppbörd av direkta skatter med avseende på investerare och investeringar från den andra parten.

¹ Åtgärder som syftar till att säkerställa en effektiv eller skälig beskattning eller uppbörd av direkta skatter omfattar åtgärder som en part vidtar i enlighet med sitt skattesystem och som

- a) tillämpas på icke-bosatta investerare eller investeringar, eftersom deras skattskyldighet bestäms med hänsyn till vilka beskattningsbara inkomster som härrör från eller finns på partens territorium,
- b) tillämpas på icke-bosatta personer för att säkra beskattning av eller uppbörd av skatt på partens territorium,
- c) tillämpas på icke-bosatta och bosatta personer för att förhindra skatteundandragande eller skatteflykt, inklusive indrivningsåtgärder,
- e) tillämpas på investeringar på eller från den andra partens territorium för att säkerställa en beskattning av eller uppbörd av skatt från sådana konsumenter som härrör från källor inom partens territorium,
- e) särskiljer investerare eller investeringar som beskattas för världsomspännande inkomster från andra investerare eller investeringar på grund av skillnaden i skattebas, eller
- f) fastställer, tilldelar eller fördelar inkomst, vinst, intäkter, förlust, avdrag eller tillgodohavande vad avser bosatta personer eller filialer, eller mellan närstående personer eller filialer hos samma person, för att skydda partens skattebas.

Skattetermer eller begrepp i led f och i denna fotnot fastställs i enlighet med skattedefinitioner och begrepp, eller likvärdiga eller liknande definitioner och begrepp, enligt inhemsk lagstiftning i den part som vidtar åtgärden.

ARTIKEL 2.4

Behandling

1. Varje part ska på sitt territorium medge omfattade investeringar från den andra parten rättvis och skälig behandling¹ och fullständigt skydd och säkerhet i enlighet med punkterna 2–6.
2. En part åsidosätter den skyldighet att ge en rättvis och skälig behandling till vilken det hänvisas till i punkt 1 om en åtgärd eller en rad av åtgärder utgör
 - a) en rättsvägran² i straffrättsliga, civilrättsliga och administrativa förfaranden,
 - b) ett väsentligt åsidosättande av ett korrekt rättsförfarande,
 - c) ett uppenbart godtyckligt agerande,
 - e) trakasseri, tvång, maktmissbruk eller liknande agerande i ond tro.

¹ Behandling inbegriper i denna artikel behandling av omfattade investerare som direkt eller indirekt påverkar omfattade investerares drift, förvaltning, genomförande, underhåll, användning, utnyttjande och försäljning eller annan avyttring av deras omfattade investeringar.

² För tydlighetens skull påpekas att enbart den omständigheten att den omfattade investerarens krav har tillbakavisats, avslagits eller inte beviljats inte i sig utgör en rättsvägran.

3. Vid bedömningen av om en rättvis och skälig behandling, så som anges i punkt 2, har åsidosatts kan en tribunal i förekommande fall beakta huruvida en part gjort särskilda eller entydiga framställningar¹ till en investerare för att stimulera investeringar, och som skapat berättigade förväntningar hos den omfattade investeraren som denne litade till, men som parten därefter inte infriade².

4. Parterna ska på begäran av en part eller rekommendationer från kommittén, se över innehållet i skyldigheten att ge en rättvis och skälig behandling enligt det förfarande för ändringar som anges i artikel 4.3 (Ändringar), särskilt huruvida annan behandling än de som anges i punkt 2 också kan utgöra ett åsidosättande av rättvis och lika behandling.

5. För tydlighetens skull påpekas att ”fullständigt skydd och säkerhet” endast avser en parts skyldighet avseende fysisk säkerhet för omfattade investerare och investeringar.

¹ För tydlighetens skull påpekas att framställningar i syfte att uppmuntra till investeringar omfattar framställningar för att övertyga investerare att fortsätta med, att inte avveckla eller att göra ytterligare investeringar.

² För tydlighetens skull påpekas att frånvaron av infriande av de berättigade förväntningar som beskrivs i denna punkt, inte i sig utgör ett åsidosättande av punkt 2 och frånvaro av infriande av de berättigade förväntningarna måste följa av samma händelser eller omständigheter som ger upphov till åsidosättande av punkt 2.

6. Om en part, själv eller genom en enhet som anges i punkt 7 i artikel 1.2 (Definitioner), har gjort ett specifikt och explicit åtagande i en avtalsmässig skriftlig förpliktelse¹ gentemot en omfattad investerare från den andra parten avseende den omfattade investerarens investering eller gentemot en sådan omfattad investering, ska denna part inte hindra eller undergräva detta åtagande genom utövandet av sina myndighetsbefogenheter², varken

- a) med avsikt eller
- b) på ett sätt som väsentligt ändrar balansen mellan rättigheter och skyldigheter i den avtalsmässiga skriftliga förpliktelsen, såvida inte parten tillhandahåller skälig ersättning för att återställa den omfattade investeraren eller investeringen till en situation som den skulle ha befunnit sig i om hindrandet eller undergrävandet inte hade ägt rum.

7. En överträdelse av någon annan bestämmelse i detta avtal, eller av ett separat internationellt avtal, innebär inte i sig att det har skett en överträdelse av denna artikel.

¹ Vid tillämpningen av denna punkt avses med avtalsmässig skriftlig förpliktelse en skriftlig överenskommelse, som en part ingått, själv eller genom en enhet som anges i punkt 7 i artikel 1.2 (Definitioner), med en omfattad investerare eller en omfattad investering i ett enda instrument eller genom flera instrument, som skapar ett utbyte av rättigheter och skyldigheter som är bindande för båda parter.

² Vid tillämpning av denna artikel hindrar eller undergräver en part ett åtagande genom utövandet av sina myndighetsbefogenheter när den hindrar eller undergräver nämnda åtagande genom att anta, bibehålla eller underlåta att anta åtgärder som är obligatoriska eller verkställbara enligt nationell lagstiftning.

ARTIKEL 2.5

Kompensation för förluster

1. Omfattade investerare från en part vars omfattade investeringar drabbas av förluster på grund av krig eller annan väpnad konflikt, revolution, nationellt nödläge, uppror, revolt eller upplöpp på den andra partens territorium ska av den parten, vad gäller restitution, ersättning, kompensation eller annan uppgörelse, medges en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten medger sina egna investerare eller investerare från något tredjeland, beroende på vilket som är mer förmånligt för den omfattade investeraren.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1, gäller att omfattade investerare från en part som, i någon av de situationer som avses i punkt 1, åsamkas förluster på den andra partens territorium till följd av

- a) rekvisition av dess omfattade investeringar, eller en del därav, av den andra partens väpnade styrkor eller myndigheter eller
- b) förstörelse av dess omfattade investeringar, eller en del därav, som åstadkommit av den andra partens väpnade styrkor eller myndigheter, som inte situationen krävde

ska medges restitution eller kompensation av den andra parten.

ARTIKEL 2.6

Expropriation¹

1. Ingendera parten får direkt eller indirekt nationalisera, expropriera eller vidta åtgärder vilkas effekter motsvarar nationalisering eller expropriation (nedan kallat *expropriation*) av omfattade investeringar som gjorts av omfattade investerare från den andra parten utom
 - a) i det allmännas intresse,
 - b) i enlighet med ett korrekt rättsförfarande,
 - c) på icke-diskriminerande grund, och
 - e) mot betalning av snabb, tillräcklig och effektiv kompensation i enlighet med punkt 2.

2. Kompensationen ska motsvara det skäliga marknadsvärdet för de omfattade investeringarna omedelbart före expropriationen eller det att den nära förestående expropriationen blev känd, plus ränta till en affärsmässigt rimlig nivå, fastställd på marknadsbasis varvid hänsyn ska tas till hur lång tid som gått från expropriationen till betalningsdagen. En sådan kompensation ska vara realiserbar i praktiken och fritt kunna överföras i enlighet med artikel 2.7 (Överföring) och tillhandahållas utan dröjsmål.

¹ För tydlighetens skull påpekas att denna artikel ska tolkas i enlighet med bilagorna 1–3.

Värderingskriterier som används för att fastställa ett skäligt marknadsvärde kan omfatta värdet vid fortsatt rörelse, tillgångarnas värde, inbegripet angivet beskattningsvärde för materiella tillgångar, samt andra lämpliga kriterier.

3. Denna artikel gäller inte för utfärdande av obligatoriska licenser som beviljats när det gäller immateriella rättigheter, i den mån sådana utfärdanden är förenliga med Trips-avtalet.

4. Varje åtgärd för expropriation eller värdering ska, på begäran av de omfattade investerare som påverkas, prövas av en rättslig eller annan oberoende myndighet hos den part som vidtar åtgärden.

ARTIKEL 2.7

Överföring

1. Vardera parten ska tillåta alla överföringar i samband med en omfattad investering i en fritt konvertibel valuta utan begränsning eller dröjsmål. Sådana överföringar omfattar

- a) bidrag till kapital såsom grundbelopp och ytterligare medel för att upprätthålla, utveckla eller öka den omfattade investeringen,
- b) vinster, utdelningar, kapitalvinster och övriga inkomster, intäkter från försäljning av hela eller någon del av den omfattade investeringen eller från den delvisa eller fullständiga avvecklingen av den omfattade investeringen,
- c) räntor, royaltybetalningar, förvaltningsavgifter samt tekniskt bistånd och andra avgifter,

- e) betalningar som sker inom ramen för ett avtal som ingåtts av den omfattade investeraren, eller dess omfattade investering, inbegripet betalningar enligt ett låneavtal,
- e) löner och annan ersättning till personal som anställs från utlandet och vars arbete rör den omfattade investeringen,
- f) betalningar enligt artikel 2.6 (Expropriation) och artikel 2.5 (Kompensation för förluster), och
- g) betalningar enligt artikel 3.18 (Skiljedom).

2. Ingenting i denna artikel ska tolkas så att det hindrar en part från att på ett rättvist och icke-diskriminerande sätt tillämpa sin lagstiftning rörande

- a) konkurs, insolvens eller skydd av borgenärernas rättigheter,
- b) emission av eller handel med värdepapper, terminer, optioner eller derivat,
- c) ekonomisk rapportering eller redovisning av överföringar som behövs för att bistå de brottsbekämpande eller finansövervakande myndigheterna,
- e) straffbara handlingar,
- e) säkerställande av att förelägganden och domar utfärdade i rättsliga eller administrativa förfaranden efterlevs,

- f) social säkerhet, statliga pensionssystem eller obligatoriska sparprogram eller
- g) beskattning.

3. När i undantagsfall av allvarliga svårigheter, eller hot därom, för den ekonomiska och monetära politiken eller valutapolitiken i endera parten, får skyddsåtgärder när det gäller överföringar tillfälligt vidtas av den berörda parten. Sådana åtgärder ska vara strikt nödvändiga, får inte överstiga en period på sex månader¹, och får inte utgöra ett medel för godtycklig eller oberättigad diskriminering mellan en part och en icke-part i likadana situationer.

Den part som vidtar skyddsåtgärder ska omedelbart underrätta den andra parten om detta och så snart som möjligt lägga fram en tidsplan för skyddsåtgärdernas avskaffande.

4. Om en part har allvarliga betalningsbalansproblem eller allvarliga externa finansiella svårigheter, eller om sådana problem eller svårigheter riskerar att uppkomma, får den införa eller upprätthålla begränsningar för överföringar relaterade till investeringar.

¹ Tillämpningen av skyddsåtgärder får under fortsatt exceptionella omständigheter förlängas genom att de i formell ordning återinförs, efter det att den andra parten underrättats om det avsedda formella återinförandet.

5. Parterna ska försöka undvika att tillämpa de begränsningar som avses i punkt 4. De begränsningar som införs eller upprätthålls enligt punkt 4 ska vara icke--diskriminerande och begränsade i tid och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att avhjälpa betalningsbalansproblemen- eller den externa finansiella situationen. De ska vara i överensstämmelse med de villkor som fastställts i Marrakechavtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen som slöts i Marrakech den 15 april 1994 (nedan kallat *WTO-avtalet*) och vara förenliga med artiklarna i avtalet om Internationella valutafonden, beroende på vad som är tillämpligt.
6. En part som upprätthåller eller inför begränsningar enligt punkt 4, eller ändrar sådana begränsningar, ska skyndsamt anmäla detta till den andra parten.
7. Om begränsningar införs eller upprätthålls enligt punkt 4, ska samråd omgående äga rum i handelskommittén. Sådana samråd ska bedöma den berörda partens betalningsbalanssituation- och de begränsningar som införts eller upprätthålls enligt punkt 4, med hänsyn till, bland annat, sådana faktorer som
- a) art och omfattning när det gäller problemen med betalningsbalansen och de externa finansiella svårigheterna,
 - b) den externa ekonomiska situationen och handelssituationen, eller
 - c) alternativa korrigerande åtgärder som kan användas.

Vid samrådet ska frågan om huruvida de restriktiva åtgärderna är förenliga med punkterna 4 och 5 tas upp. Alla uppgifter av statistisk natur och andra faktauppgifter från Internationella valutafonden (nedan kallad *IMF*) som gäller valutor, valutareserver och betalningsbalans- ska godtas, och slutsatserna ska grundas på IMF:s bedömning av den berörda partens betalningsbalans och externa finansiella situation.

ARTIKEL 2.8

Subrogation

Om en part eller ett organ som agerar för den parten gör en betalning till förmån för någon av dess investerare enligt en garanti, ett försäkringsavtal eller annan form av gottgörelse som har ingåtts eller beviljats för en investering, ska den andra parten erkänna subrogationen eller överlåtelsen av rättigheter eller äganderätt eller överlåtelsen av fordran i fråga om sådana investeringar. Den parten eller det organet ska ha rätt att utöva de subrogerade eller överlåtna rättigheterna eller fordringarna i samma utsträckning som investerarens ursprungliga rättighet eller fordran. Sådana subrogerade rättigheter får utövas av parten eller av ett organ eller av investeraren om parten eller organet godkänner detta.

KAPITEL TRE

TVISTLÖSNING

AVSNITT A

LÖSNING AV TVISTER MELLAN INVESTERARE OCH PARTER

ARTIKEL 3.1

Tillämpningsområde och definitioner

1. Detta avsnitt ska tillämpas på tvister mellan en kärende från den ena parten och den andra parten rörande behandling¹ som påstås strida mot bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringskydd) och därmed orsaka förlust eller skada för käranden eller dess lokalt etablerade företag.
2. Om inget annat anges gäller följande definitioner i detta avsnitt:
 - a) *de tvistande parterna*: käranden och svaranden.

¹ Parterna är överens om att begreppet *behandling* kan omfatta underlåtenhet att agera.

- b) *kärande*: en investerare från en part vilken avser att lämna in eller har lämnat in ett käromål i enlighet med detta avsnitt och som antingen
- i) agerar för egen räkning, eller
 - ii) agerar för ett lokalt etablerat företags räkning, enligt definitionen i led c, som den äger eller kontrollerar¹.
- c) *lokalt etablerat företag*: en juridisk person som ägs eller kontrolleras² av en investerare från en part men som är etablerad på den andra partens territorium.
- e) *icke tvistande part*: antingen Singapore, om unionen eller en medlemsstat i unionen är svarande, eller unionen, om Singapore är svarande.
- e) *svarande*: antingen Singapore, eller, när det gäller EU-parten, antingen unionen eller den medlemsstat i unionen som meddelats i enlighet med artikel 3.5 (Anmälan om avsikt) och

¹ För att undvika tveksamhet förtydligas att led 2 b ska utgöra parternas överenskommelse om att behandla ett lokalt etablerat företag som en medborgare i en annan avtalsslutande stat i den mening som avses i artikel 25.2 b i konventionen om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i annan stat av den 18 mars 1965.

² En juridisk person

- a) ägs av fysiska eller juridiska personer från den andra parten, om mer än 50 % av aktiekapitalet ägs av förmånstagande fysiska eller juridiska personer från den andra parten,
- b) kontrolleras av fysiska eller juridiska personer från den andra parten om dessa personer har befogenhet att utse en majoritet av styrelseledamöterna eller på annat sätt lagenligt leda verksamheten.

- f) *finansiering från tredje part*: all finansiering som tillhandahålls av en fysisk eller juridisk person som inte är part i tvisten, men som ingår ett avtal med en tvistande part för att finansiera delar av eller hela kostnaden för förfarandet, i utbyte mot en andel eller annat intresse i intäkter eller potentiella intäkter från det förfarande som den tvistande parten kan ha rätt till, eller i form av en donation eller ett bidrag.

ARTIKEL 3.2

Uppgörelse i godo

Alla tvister bör i så stor utsträckning som möjligt lösas i godo genom förhandlingar och, om möjligt, innan en begäran om samråd enligt artikel 3.3 (Samråd) lämnats in. En överenskommelse om uppgörelse i godo kan ingås när som helst, även efter att ett tvistlösningsförfarande enligt detta avsnitt har inletts.

ARTIKEL 3.3

Samråd

1. Om en tvist inte kan lösas i enlighet med artikel 3.2 (Uppgörelse i godo), kan en kärende från en part som gör gällande att en överträdelse av bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringsskydd) ägt rum lämna in en begäran om samråd till den andra parten.

2. En begäran om samråd ska innehålla följande upplysningar:
 - a) Kärandens namn och adress och, om en sådan begäran görs för ett lokalt etablerat företags räkning, det företagets namn, adress och etableringsort.
 - b) De bestämmelser i kapitel 2 (Investeringsskydd) som påstås ha överträtts.
 - c) Den rättsliga och sakliga grunden för tvisten, inklusive den behandling som påstås strida mot bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringsskydd).
 - e) De åtgärder för upprättelse som begärs och den beräknade förlust eller skada som käranden eller dess lokalt etablerade företag lidit med anledning av denna överträdelse.
3. Begäran om samråd ska lämnas in
 - a) inom 30 månader från den dag då käranden eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget för första gången fick kännedom om, eller borde ha fått kännedom om, den behandling som påstås strida mot bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringsskydd), eller

- b) om lokala åtgärder genomförs när den tidsperiod som avses i led a löper ut, inom ett år från den dag då kändanden eller, i tillämpliga fall, när det lokalt etablerade företaget upphör att genomföra dessa lokala åtgärder, och, under alla omständigheter, senast 10 år från den dag då kändanden eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget för första gången fick kännedom om, eller borde ha fått kännedom om, den behandling som påstås strida mot bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringsskydd),
4. Om kändanden inte har ingivit ett käromål i enlighet med artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål) inom arton månader efter inlämnandet av begäran om samråd, ska kändanden anses ha dragit tillbaka sin begäran om samråd och eventuella anmälningar om avsikt samt anses ha avstått från sin rätt att lämna in ett sådant käromål. Denna tidsfrist kan förlängas genom överenskommelse mellan de parter som deltar i samråden.
5. De tidsfrister som avses i punkterna 3 och 4 ska inte leda till att ett käromål avvisas om kändanden kan visa att underlåtenheten att begära samråd eller, i förekommande fall, att lämna in ett käromål beror på kändandens oförmåga att agera till följd av åtgärder som medvetet vidtagits av den andra parten, förutsatt att kändanden agerar så snart den har rimliga möjligheter att agera.
6. Om begäran om samråd gäller en påstådd överträdelse av detta avtal av unionen, eller av någon medlemsstat i unionen, ska den översändas till unionen.
7. De tvistande parterna får hålla samråd genom videokonferens eller på något annat lämpligt sätt, till exempel när investeraren är ett litet eller medelstort företag.

ARTIKEL 3.4

Medling och alternativ tvistlösning

1. De tvistande parterna får när som helst, inbegripet innan en anmälan om avsikt lämnats in, enas om att använda medling.
2. Användning av medling är frivillig och påverkar inte den rättsliga ställningen för någon part i tvisten.
3. Användning av medling får regleras av bestämmelserna i bilaga 6 (Medlingsmekanism för tvistlösning mellan investerare och parter) eller av andra regler som de tvistande parterna enas om. Alla tidsfrister som anges i bilaga 6 (Medlingsmekanism för tvistlösning mellan investerare och parter) får ändras genom överenskommelse mellan de tvistande parterna.
4. Medlaren ska utses genom överenskommelse mellan de tvistande parterna eller i enlighet med artikel 3 (Val av medlare) i bilaga 6 (Medlingsmekanism för tvistlösning mellan investerare och parter). Medlare ska uppfylla kraven i bilaga 7 (Uppförandekod för medlemmar av tribunalen, överprövningstribunalen och medlare).
5. De tvistande parterna ska sträva efter att nå en ömsesidigt godtagbar lösning inom 60 dagar från det att medlaren har utsetts.

6. När de tvistande parterna enats om att använda medling, ska punkterna 3 och 4 i artikel 3.3 (Samråd) inte tillämpas mellan det datum då de tvistande parterna enades om att använda medling, och 30 dagar efter det datum då en av parterna i tvisten beslutar att avsluta medlingen genom en skrivelse till medlaren och den andra parten i tvisten.

7. Inget i denna artikel ska hindra de tvistande parterna från att utnyttja andra former av alternativ tvistlösning.

ARTIKEL 3.5

Anmälan om avsikt

1. Om tvisten inte kan lösas inom tre månader från inlämnandet av begäran om samråd, får käranden göra en anmälan om avsikt, i vilken kärandens avsikt att inge ett käromål och följande uppgifter ska anges skriftligen:

- a) Kärandens namn och adress och, om en sådan begäran görs för ett lokalt etablerat företags räkning, det företags namn, adress och etableringsort.
- b) De bestämmelser i kapitel 2 (Investeringsskydd) som påstås ha överträtts.
- c) Den rättsliga och sakliga grunden för tvisten, inklusive den behandling som påstås strida mot bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringsskydd).

- e) De åtgärder för rättelse som begärs och den beräknade förlust eller skada som kändaren eller dess lokalt etablerade företag lidit med anledning av denna överträdelse.

Anmälan om avsikt ska allt efter omständigheterna sändas till unionen eller till Singapore.

- 2. Om en anmälan om avsikt har skickats till unionen, ska unionen fastställa vem som är svarande inom två månader från dagen för mottagandet av anmälan. Unionen ska omedelbart underrätta kändaren om detta beslut, på grundval av vilket kändaren får inge ett käromål enligt artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål).
- 3. Om det inte fastställts en svarande i enlighet med punkt 2 ska följande gälla:
 - a) Om en anmälan om avsikt uteslutande rör behandling av en medlemsstat i unionen, ska den medlemsstaten vara svarande.
 - b) Om en anmälan om avsikt rör någon behandling av en av unionens institutioner, organ eller byråer, ska unionen vara svarande.
- 4. Om antingen unionen eller en medlemsstat är svarande ska varken unionen eller den berörda medlemsstaten hävda att käromålet är otillåtligt, eller på något annat sätt hävda att ett käromål är ogrundat eller ogiltigt, med anledning av att den rätta svaranden borde vara eller borde ha varit unionen snarare än medlemsstaten, eller vice versa.

5. För tydlighetens skull påpekas att inget i detta avtal eller i de tillämpliga tvistlösningsreglerna ska förhindra något utbyte av information om en tvist mellan unionen och den berörda medlemsstaten.

ARTIKEL 3.6

Ingivande av ett käromål

1. Tidigast tre månader efter det datum då en anmälan om avsikt enligt artikel 3.5 (Anmälan om avsikt) lämnats in, får käranden inge ett käromål i enlighet med följande tvistlösningsregler¹:
 - a) Konventionen om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i annan stat av den 18 mars 1965 (nedan kallad *ICSID-konventionen*) under förutsättning att både den svarande staten och den stat där käranden har sin hemvist är parter i den konventionen.

¹ Det bör förtydligas att

- a) reglerna enligt den berörda tvistlösningsmekanismen ska tillämpas med beaktande av de särskilda regler som anges i detta avsnitt, och kompletterade av beslut som fattats i enlighet med punkt 4 g i artikel 4.1 (Kommitté), och
- b) ett käromål där en företrädare för en grupp bestående av ett obestämt antal oidentifierade käreande inger ett käromål och har för avsikt att genomföra förfarandet genom att företräda sådana käreandes intressen och på deras vägnar fatta alla beslut rörande detta förfarande ska inte tas upp till prövning.

- b) ICSID-konventionen i enlighet med bestämmelserna om tilläggssystemet för förvaltning av förfaranden avsekreteriatet för det internationella centrumet för biläggande av investeringstvister (nedan kallade *bestämmelserna om ICSID:s tilläggssystem*), förutsatt att antingen svaranden eller den stat där käranden har sin hemvist är part i ICSID-konventionen¹.
- c) Skiljedomsreglerna från Förenta nationernas kommission för internationell handelsrätt (Uncitral).
- e) Andra regler om de tvistande parterna är överens om detta.

2. Punkt 1 i denna artikel ska utgöra svarandens samtycke till ingivandet av ett käromål enligt detta avsnitt. Samtycke enligt punkt 1 och ingivandet av ett käromål enligt detta avsnitt ska anses uppfylla kraven i

- a) kapitel II i ICSID-konventionen och bestämmelserna om ICSID:s tilläggssystem, när det gäller skriftligt samtycke från de tvistande parterna, och
- b) artikel II i Förenta nationernas konvention om erkännande och verkställighet av utländska skiljedomar, utfärdad i New York den 10 juni 1958 (nedan kallad *New York-konventionen*) när det gäller ett ”skriftligt avtal”.

¹ Vid tillämpningen av leden a och b ska termen ”stat” anses omfatta unionen, om unionen ansluter sig till ICSID-konventionen.

ARTIKEL 3.7

Villkor för ingivande av ett käromål

1. Ett käromål enligt detta avsnitt får endast inges om följande villkor är uppfyllda:
 - a) Ingivandet av käromålet åtföljs av kändens skriftliga samtycke till tvistlösning i enlighet med förfarandena i detta avsnitt och kändens val av ett av de forum som anges i punkt 1 i artikel 3.6 (Ingivande av käromål) som forum för tvistlösning.
 - b) Minst sex månader har gått sedan begäran om samråd enligt artikel 3.3 (Samråd) lämnades in och minst tre månader har gått sedan anmälan om avsikt enligt artikel 3.5 (Anmälan om avsikt) lämnades in.
 - c) Den begäran om samråd och den anmälan om avsikt som känden har lämnat in uppfyller kraven i punkt 2 i artikel 3.3 (Samråd) respektive punkt 1 i artikel 3.5 (Anmälan om avsikt).
 - e) Tvistens rättsliga och sakliga grund har varit föremål för tidigare samråd enligt artikel 3.3 (Samråd).
 - e) Alla yrkanden som görs i det käromål som inges enligt artikel 3.6 (Ingivande av käromål) bygger på behandling som pekats ut i anmälan om avsikt enligt artikel 3.5 (Anmälan om avsikt).

f) Käranden

- i) drar tillbaka varje eventuellt käromål i en pågående talan vid tribunalen eller någon annan nationell eller internationell domstol enligt nationell eller internationell rätt, och som rör samma behandling som påstås strida mot bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringsskydd),
- ii) förklarar att den inte kommer att inge ett sådant käromål i framtiden, och
- iii) förklarar att den inte kommer att verkställa en skiljedom enligt detta avsnitt innan en sådan skiljedom har blivit slutgiltig, och inte kommer att söka att överpröva, förkasta, upphäva, ändra eller inleda något annat liknande förfarande inför en internationell eller nationell domstol, vad gäller en skiljedom enligt detta avsnitt.

2. Vid tillämpningen av led 1 f avser termen ”käranden” investeraren och, i förekommande fall, det lokalt etablerade företaget. Vid tillämpningen av led 1 f i omfattar termen ”käranden” dessutom alla personer som direkt eller indirekt har ett ägarintresse i, eller som kontrolleras av, investeraren eller, i förekommande fall, det lokalt etablerade företaget.

3. På begäran av svaranden ska tribunalen förklara sig obehörig om käranden inte respekterar något av de krav eller förklaringar som avses i punkterna 1 och 2.

4. Led 1 f ska inte hindra en kärende från att begära interimistiska säkerhetsåtgärder vid den svarandes domstolar eller förvaltningsdomstolar innan ett förfarande inletts eller under den tid som det pågår vid något av de tvistlösningsforum som avses i artikel 3.6 (Ingivande av ett kärende). Vid tillämpningen av denna artikel ska interimistiska säkerhetsåtgärder endast ha till syfte att skydda kärandens rättigheter och intressen och ska inte medföra betalning av skadestånd eller lösning av sakfrågan i tvisten.

5. För tydlighetens skull påpekas att tribunalen ska förklara sig obehörig om tvisten hade uppkommit, eller mycket sannolikt skulle uppstå, vid den tidpunkt då käranden förvärvade äganderätten till eller kontrollen över den investering som är föremål för tvisten och tribunalen på grundval av fakta fastställer att käranden har förvärvat äganderätten till eller kontrollen över investeringen i det huvudsakliga syftet att lämna in ett käromål enligt detta avsnitt. Detta påverkar inte andra rättsliga invändningar som skulle kunna godtas av tribunalen.

ARTIKEL 3.8

Finansiering från tredje part

1. Varje tvistande part som erhållit finansiering från tredje part ska underrätta den andra parten i tvisten och tribunalen om namn och adress för den tredje part som bidragit med finansiering.
2. En sådan anmälan ska göras samtidigt med ingivandet av käromålet, eller så snart som möjligt efter det att finansiering från tredje part överenskommits, skänkts eller beviljats, beroende på vad som är tillämpligt.

ARTIKEL 3.9

Tribunal i första instans

1. En tribunal i första instans (nedan kallad *tribunalen*) inrättas härmed för att pröva käromål som ingivits i enlighet med artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål).
2. Kommittén ska, vid ikraftträdandet av detta avtal, utse sex medlemmar av tribunalen. Vid detta förfarande gäller följande:
 - a) EU-parten ska utse två medlemmar.
 - b) Singapore ska utse två medlemmar.
 - c) EU-parten och Singapore ska gemensamt utse två medlemmar som inte ska vara medborgare vare sig i någon av unionens medlemsstater eller i Singapore.
3. Kommittén får besluta att öka eller minska antalet medlemmar i tribunalen med en faktor tre. Ytterligare utnämningar ska ske på samma villkor som i punkt 2.
4. Medlemmarna ska uppfylla nödvändiga villkor för utövandet av domarämbeten i hemlandet eller vara jurister med allmänt erkända kvalifikationer. De ska ha specialkunskaper eller erfarenhet inom offentlig internationell rätt. Det är önskvärt att de har erfarenhet särskilt inom internationell investeringsrätt, internationell handelsrätt eller tvistlösning inom ramen för internationella investerings- eller handelsavtal.

5. Medlemmarna ska utses för en mandattid på åtta år. Tre av de sex personer som utnämns direkt efter detta avtals ikraftträdande, vilka ska väljas ut genom lottning, ska dock ha en mandattid förlängd till tolv år. En medlems mandatperiod kan förlängas genom beslut av kommittén när det löper ut. Vakanser ska fyllas så snart de uppstår. En person som utnämns som ersättare för en person vars mandatperiod inte gått ut ska inneha befattningen under återstoden av företrädarens mandatperiod. En person som tjänstgör på en avdelning vid tribunalen då hans eller hennes mandatperiod löper ut får, med tillstånd av tribunalens ordförande, fortsätta att tjänstgöra på avdelningen fram till avslutandet av förfarandet för denna avdelning, och ska, endast för detta ändamål, fortfarande anses vara en medlem av tribunalen.
6. Det ska finnas en ordförande och en vice ordförande för tribunalen som ska ansvara för organisatoriska frågor. De ska utses för en fyraårsperiod- genom lottning bland de medlemmar som har utsetts i enlighet med punkt 2 c. De ska inneha sitt uppdrag på rotationsbasis genom lottdragning av kommitténs ordförande. Vice ordföranden träder i ordförandens ställe när ordföranden inte är tillgänglig.
7. Tribunalen ska pröva ärenden i avdelningar som består av tre medlemmar, varav en ska ha utnämnts i enlighet med punkterna 2 a, 2 b respektive 2 c. Avdelningen ska ledas av den medlem som utnämnts i enlighet med punkt 2 c.
8. Inom 90 dagar efter det att ett käromål ingetts i enlighet med artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål) ska tribunalens ordförande utse de medlemmar som ska ingå i den avdelning vid tribunalen som ska pröva ärendet på rotationsbasis, varvid det ska säkerställas att avdelningens sammansättning är slumpmässig och oförutsägbar och att alla medlemmar ges samma möjlighet att ingå.

9. Trots vad som sägs i punkt 7 får de tvistande parterna komma överens om att ett ärende ska prövas av en enda medlem. Denna medlem ska väljas av tribunalens ordförande bland de medlemmar som utnämnts i enlighet med punkt 2 c. Svaranden ska välvilligt beakta en sådan begäran från käranden, i synnerhet i de fall där käranden är ett litet eller medelstort företag, eller där den begärda kompensationen eller skadeståndet är relativt lågt. En sådan begäran bör göras samtidigt med ingivandet av käromålet i enlighet med artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål).
10. Tribunalen får fastställa sina egna arbetsmetoder.
11. Medlemmarna av tribunalen ska säkerställa att de finns tillgängliga och kan utföra de uppgifter som anges i detta avsnitt.
12. För att säkerställa att de är tillgängliga ska ett månatligt engagemangsarvode som ska fastställas genom beslut av kommittén utbetalas till medlemmarna. Tribunalens ordförande och, i tillämpliga fall, vice -ordförande, ska motta ett arvode som motsvarar det arvode som bestäms enligt artikel 3.10.11 (Överprövningstribunal) för varje arbetad dag i utförandet av de arbetsuppgifter som tribunalens ordförande har i enlighet med detta avsnitt.
13. Engagemangsarvodet och dagsarvodet förtribunalens ordförande eller vice ordförande i arbetet som tribunalens ordförande enligt detta avsnitt ska utbetalas till lika delar av båda parter till ett konto som förvaltas av ICSID:s sekretariat. I det fall en av parterna inte betalar sin del av engagemangsarvodet eller dagsarvodet kan den andra parten välja att betala. Alla sådana utestående arvodesbelopp kommer att utkrävas, med lämplig ränta.

14. Såvida kommittén inte antar ett beslut i enlighet med punkt 15, ska övriga arvoden och omkostnader för medlemmarna i en avdelning vid tribunalen vara de som fastställs i föreskrift 14.1 i de administrativa och finansiella föreskrifter för ICSID-konventionen som är i kraft på dagen för ingivandet av käromålet och tribunalen ska fördela dem mellan de tvistande parterna i enlighet med artikel 3.21 (Kostnader).

15. Efter ett beslut av kommittén får engagemangsarvodet och andra arvoden och omkostnader permanent omvandlas till en fast lön. I sådana fall ska medlemmarna tjänstgöra på heltid och kommittén ska fastställa deras ersättning och därmed sammanhängande organisatoriska frågor. I sådant fall får medlemmarna inte utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet, om inte tribunalens ordförande undantagsvis ger tillstånd till det.

16. ICSID:s sekretariat ska fungera som sekretariat för tribunalen och tillhandahålla den lämpligt stöd. Utgifterna för sådant stöd ska fördelas av tribunalen mellan de tvistande parterna i enlighet med artikel 3.21 (Kostnader).

ARTIKEL 3.10

Överprövningstribunal

1. Härmed inrättas en permanent överprövningstribunal som ska behandla överklaganden av preliminära skiljedomar som meddelats av tribunalen.

2. Kommittén ska, vid ikraftträdandet av detta avtal, utse sex medlemmar till tribunalen. Vid detta förfarande gäller följande:
- a) EU-parten ska utse två medlemmar.
 - b) Singapore ska utse två medlemmar.
 - c) EU-parten och Singapore ska gemensamt utse två medlemmar som inte ska vara medborgare vare sig i någon av unionens medlemsstater eller i Singapore.
3. Kommittén får besluta att öka eller minska antalet medlemmar i medlemmar med en faktor tre. Ytterligare utnämningar ska ske på samma villkor som i punkt 2.
4. Överprövningstribunalens medlemmar ska uppfylla nödvändiga villkor för utövandet av de högsta domarämbetena i hemlandet eller vara jurister med allmänt erkända kvalifikationer. De ska ha specialkunskaper eller expertis inom offentlig internationell rätt. Det är önskvärt att de har expertis särskilt inom internationell investeringsrätt, internationell handelsrätt eller tvistlösning inom ramen för internationella investerings- eller handelsavtal.

5. Överprövningstribunalens medlemmar ska utses för en mandattid- på åtta år. Tre av de sex personer som utnämns direkt efter detta avtals ikraftträdande, vilka ska väljas ut genom lottning, ska dock ha en mandattid förlängd till tolv år. En medlems mandatperiod kan förlängas genom beslut av kommittén när det löper ut. Vakanser ska fyllas så snart de uppstår. En person som utnämns som ersättare för en person vars mandatperiod inte gått ut ska inneha befattningen under återstoden av företrädarens mandatperiod. En person som tjänstgör på en avdelning vid överprövningstribunalen då hans eller hennes mandatperiod löper ut får, med tillstånd av överprövningstribunalens ordförande, fortsätta att tjänstgöra på avdelningen fram till avslutandet av förfarandet för denna avdelning, och ska, endast för detta ändamål, fortfarande anses vara medlem av överprövningstribunalen.

6. Det ska finnas en ordförande och en vice ordförande för överprövningstribunalen som ska ansvara för organisatoriska frågor. De ska utses för en fyraårsperiod genom lottning bland de medlemmar av överprövningstribunalen som har utsetts i enlighet med punkt 2 c. De ska inneha sitt uppdrag på rotationsbasis genom lottdragning av kommitténs ordförande. Vice -ordföranden träder i ordförandens ställe när ordföranden inte är tillgänglig.

7. Överprövningstribunalen ska pröva ärenden i avdelningar som består av tre medlemmar, som ska ha utnämnts i enlighet med punkterna 2 a, 2 b respektive 2 c. Avdelningen ska ledas av den medlem som utnämnts i enlighet med punkt 2 c.

8. Överprövningstribunalens ordförande ska utse de medlemmar av tribunalen som ska ingå i den avdelning vid tribunalen som ska pröva ärendet på rotationsbasis, varvid det ska säkerställas att avdelningens sammansättning är slumpmässig och oförutsägbar och att alla medlemmar ges samma möjlighet att ingå.

9. Överprövningstribunalen ska fastställa sin egen arbetsordning.

10. Överprövningstribunalens medlemmar ska säkerställa att de finns tillgängliga och kan utföra de uppgifter som anges i detta avsnitt.

11. För att säkerställa att de är tillgängliga ska ett månatligt engagemangsarvode samt ett dagsarvode för varje arbetsdag som ska fastställas genom beslut av kommittén, utbetalas till medlemmarna. Överprövningstribunalens ordförande och, i tillämpliga fall, vice ordförande, ska erhålla ett arvode för varje arbetad dag i utförandet av de arbetsuppgifter som överprövningstribunalens ordförande har i enlighet med detta avsnitt.

12. Engagemangsarvodet och dagsarvodet för överprövningstribunalens ordförande eller vice ordförande i arbetet som överprövningstribunalens ordförande enligt detta avsnitt ska utbetalas till lika delar av båda parter till ett konto som förvaltas av ICSID:s sekretariat. I det fall en av parterna inte betalar sin del av engagemangsarvodet eller dagsarvodet kan den andra parten välja att betala. Alla sådana utestående arvodesbelopp kommer att utkrävas, med lämplig ränta.

13. Efter ett beslut av kommittén kan engagemangsarvodet och dagsarvodet permanent omvandlas till en fast lön. I ett sådant fall ska överprövningstribunalens medlemmar tjänstgöra på heltid och kommittén ska fastställa deras ersättning och därmed sammanhängande organisatoriska frågor. I detta fall får överprövningstribunalens medlemmar inte utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet, om inte överprövningstribunalens ordförande undantagsvis ger tillstånd till det.

14. ICSID:s sekretariat ska fungera som sekretariat för överprövningstribunalen och tillhandahålla den lämpligt stöd. Utgifterna för sådant stöd ska fördelas av tribunalen mellan parterna i tvisten i enlighet med artikel 3.21 (Kostnader).

ARTIKEL 3.11

Etiska regler

1. Medlemmarna av tribunalen och av och överprövningstribunalen ska utses bland personer vars oberoende inte kan ifrågasättas. De ska inte vara knutna till någon regering¹, och ska i synnerhet inte ta emot instruktioner från någon regering eller organisation vad gäller frågor med anknytning till tvisten. De ska inte delta i handläggningen av tvister som direkt eller indirekt skulle kunna skapa intressekonflikter. De ska i detta sammanhang uppfylla kraven i bilaga 7 (Uppförandekod för medlemmar av tribunalen, överprövningstribunalen och medlare). De ska dessutom när de utsetts avstå från att agera som ombud, partsutsedd expert eller partsutsett vittne i en pågående eller ny tvist rörande investeringsskydd enligt detta eller andra avtal eller nationell lagstiftning.

2. Om en tvistande part anser att en medlem har en intressekonflikt, ska den skicka ett meddelande om invändning mot utnämningen till tribunalens ordförande respektive överprövningstribunalens ordförande. Varje meddelande om invändning ska sändas inom 15 dagar efter den dag då den tvistande parten underrättades om sammansättningen av avdelningen vid tribunalen eller överprövningstribunalen, eller inom 15 dagar efter det att relevanta fakta kom till dennes kännedom, om dessa fakta inte rimligen kunde ha varit kända vid tidpunkten för sammansättningen av avdelningen. Meddelandet om invändning ska ange skälen till invändningen.

¹ För tydlighetens skull påpekas att det faktum att en person uppbär inkomst från en regering eller tidigare var anställd av regeringen eller har familjeband med en person som uppbär inkomst från regeringen, inte i sig innebär att personen inte kan komma ifråga för uppgiften.

3. Om inom 15 dagar från dagen för meddelandet om invändning, den medlem det gjorts invändningar mot har valt att inte avgå, ska tribunalens ordförande respektive överprövningstribunalens ordförande, efter att ha hört parterna i tvisten och efter att ha gett medlemmen tillfälle att lämna synpunkter, fatta ett beslut inom 45 dagar från mottagandet av meddelandet om invändning och genast underrätta parterna i tvisten och i tillämpliga fall andra medlemmar av avdelningen.

4. Invändningar mot en utnämning till en avdelning gjord av tribunalens ordförande ska beslutas av överprövningstribunalens ordförande och vice versa.

5. Efter en motiverad rekommendation från överprövningstribunalens ordförande får parterna, genom beslut i kommittén, besluta om att avsätta en medlem av tribunalen eller överprövningstribunalen, om hans eller hennes agerande är oförenligt med de skyldigheter som anges i punkt 1 och oförenligt med fortsatt medlemskap i tribunalen eller överprövningstribunalen. Om det aktuella agerandet påstås gälla ordföranden i överprövningstribunalen ska ordföranden i tribunalen lämna in den motiverade rekommendationen. Artiklarna 3.9.5 (Tribunal) och 3.10.4 (Överprövningstribunal) ska gälla i tillämpliga delar för tillsättning av vakanser som kan uppkomma till följd av denna punkt.

ARTIKEL 3.12

Multilateral tvistlösningsmekanism

Parterna ska med varandra och andra berörda handelspartner eftersträva inrättandet av en multilateral investeringsdomstol och ett överklagandeförfarande för lösning av internationella investeringstvister. När en sådan multilateral mekanism inrättats ska kommittén överväga att anta ett beslut som fastställer att investeringstvister enligt detta avsnitt ska avgöras inom ramen för den multilaterala mekanismen samt vidta lämpliga övergångsarrangemang.

ARTIKEL 3.13

Tillämplig lagstiftning och regler för tolkning

1. Tribunalen ska avgöra om den behandling som käromålet rör strider mot en skyldighet enligt kapitel 2 (Investeringsskydd).

2. Om inte annat följer av punkt 3 ska tribunalen tillämpa avtalet tolkat i enlighet med Wienkonventionen om traktaträtten och andra bestämmelser och principer i internationell rätt som tillämpas mellan parterna¹.

3. Om allvarliga problem uppstår när det gäller tolkningen av avtalet som kan påverka frågor som har anknytning till detta avtal, får kommittén, i enlighet med led 4 f i artikel 4.1 (Kommitté), anta tolkningar av bestämmelser i detta avtal. En tolkning antagen av kommittén ska vara bindande för tribunalen och överprövningstribunalen och varje skiljedom ska vara förenlig med det beslutet. Kommittén får besluta att en tolkning ska ha bindande verkan från och med ett visst datum.

ARTIKEL 3.14

Käromål som uppenbart saknar rättslig relevans

1. Svaranden får, antingen senast 30 dagar efter det att en avdelning i tribunalen inrättats i enlighet med artikel 3.9 (Tribunal i första instans) och under alla omständigheter före första sammanträdet i avdelningen, göra en invändning om att ett käromål uppenbart saknar rättslig relevans.

¹ För tydlighetens skull påpekas att parternas nationella lagstiftning inte ska vara en del av tillämplig lagstiftning. När tribunalen är skyldig att klargöra innebörden av en bestämmelse i den nationella rätten i en av parterna som en sakfråga, ska den följa den gällande tolkningen av denna bestämmelse som görs av domstolarna eller myndigheterna i den parten och den tolkning som tribunalen ger den relevanta nationella rätten ska inte vara bindande för domstolarna och myndigheterna i endera parten. Tribunalen ska inte vara behörig att fastställa om en åtgärd, som påstås utgöra en överträdelse av detta avtal, är laglig i enlighet med en parts nationella rätt.

2. Svaranden ska så utförligt som möjligt ange grunden för invändningen.
3. Tribunalen ska, efter att ha gett de tvistande parterna tillfälle att lägga fram sina synpunkter på invändningen, vid sitt första sammanträde i tribunalens avdelning eller omedelbart därefter, utfärda ett beslut eller en tillfällig skiljedom om invändningen.
4. Detta förfarande och tribunalens beslut ska inte påverka rätten för en svarande att göra invändningar, enligt artikel 3.15 (Käromål utan rättslig grund) eller under förfarandets gång, angående en talans rättsliga relevans samt inte påverka tribunalens behörighet att ta upp andra invändningar som en preliminär fråga.

ARTIKEL 3.15

Käromål utan rättslig grund

1. Utan att det påverkar tribunalens behörighet att ta upp andra invändningar som en preliminär fråga eller en svarandes rätt att göra sådana invändningar vid lämplig tidpunkt, ska tribunalen som en preliminär fråga ta upp och fatta beslut om eventuella invändningar från svaranden som går ut på att ett käromål, eller någon del av ett käromål, som lämnats in enligt detta avsnitt av rättsliga skäl inte är ett käromål för vilken en skiljedom till förmån för käranden kan göras enligt artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål), även om de påstådda faktiska omständigheterna skulle antas vara riktiga. Tribunalen får även beakta alla andra relevanta omständigheter som inte ifrågasatts.

2. En invändning enligt punkt 1 ska lämnas in till tribunalen snarast möjligt efter det att avdelningen vid tribunalen inrättats, och under inga omständigheter senare än det datum som tribunalen fastställer för svaranden att inkomma med sin svarsinlaga eller sitt svaromål eller, i fråga om en ändring av käromålet, det datum som tribunalen fastställer för svaranden att inkomma med svar på ändringen. En invändning får inte lämnas in enligt punkt 1 så länge som ett förfarande enligt artikel 3.14 (Käromål som uppenbart saknar rättslig relevans) pågår, om inte tribunalen ger tillstånd att lämna in en invändning enligt denna artikel, efter att i vederbörlig ordning ha beaktat omständigheterna i det enskilda fallet.

3. Efter det att tribunalen tagit emot en invändning enligt punkt 1, och såvida den inte anser att invändningen är uppenbart ogrundad, ska den avbryta prövningen av sakfrågan, fastställa en tidsplan för att pröva invändningen i överensstämmelse med eventuella tidsplaner som den har fastställt för att pröva eventuella andra preliminära frågor, och utfärda ett beslut eller en skiljedom om invändningen samt ange skälen för beslutet eller skiljedomen.

ARTIKEL 3.16

Transparens i samband med förfarandena

Bilaga 8 (Regler om allmänhetens tillgång till handlingar, höranden och möjlighet för tredje person att inkomma med inlagor) ska tillämpas på tvister enligt detta avsnitt.

ARTIKEL 3.17

Den icke tvistande parten i avtalet

1. Tribunalen ska godta muntliga eller skriftliga inlagor i frågor om tolkningen av avtalet från den icke tvistande parten i avtalet och får, efter samråd med de tvistande parterna, uppmana den icke tvistande parten i avtalet att lämna in sådana inlagor.
2. Tribunalen får inte dra några slutsatser av att det inte inkommit några inlagor eller svar på en eventuell uppmaning i enlighet med punkt 1.
3. Tribunalen ska se till att en inlaga inte stör eller blir orimligt betungande för skiljeförfarandet, eller på ett otillbörligt sätt påverkar en part i tvisten.
4. Tribunalen ska också se till att de tvistande parterna ges rimlig möjlighet att inkomma med synpunkter på alla yttranden från den icke tvistande parten i avtalet.

ARTIKEL 3.18

Skiljedom

1. Om tribunalen beslutar att den behandling som strider mot en skyldighet enligt kapitel 2 (Investeringsskydd) kan tribunalen endast tilldöma, var för sig eller i kombination¹

¹ För tydlighetens skull påpekas att en skiljedom ska fastställas på grundval av en begäran från kâranden och efter beaktande av eventuella synpunkter från parterna i tvisten.

- a) ekonomiskt skadestånd och tillämplig ränta och
 - b) återställande av egendom, förutsatt att svaranden i stället för återställande kan betala ekonomiskt skadestånd och eventuell ränta enligt beslut av tribunalen i enlighet med kapitel 2 (Investeringsskydd).
2. Det ekonomiska skadeståndet får inte vara större än den skada som käranden eller, i förekommande fall, dess lokalt etablerade företag lidit på grund av överträdelsen av de berörda bestämmelserna i kapitel 2 (Investeringsskydd), minus eventuellt skadestånd eller eventuell kompensation som redan lämnats av den berörda parten. Tribunalen ska inte utdöma straffskadestånd.
3. När ett käromål lämnas in på ett lokalt etablerat företags vägnar, ska skiljedomen utfärdas till det lokalt etablerade företaget.
4. Som en allmän regel ska tribunalen utfärda en preliminär skiljedom inom 18 månader från och med dagen för ingivandet av käromålet. När skiljedomstolen finner att den inte kan utfärda sin preliminära skiljedom inom 18 månader, ska den skriftligen underrätta parterna i tvisten om skälen till förseningen tillsammans med en uppskattning inom vilken tid man kommer att lägga fram sin preliminära skiljedom. En preliminär skiljedom ska bli slutgiltig om 90 dagar har förflutit efter det att den utfärdats och ingen av de tvistande parterna har överklagat skiljedomen till överprövningstribunalen.

ARTIKEL 3.19

Överklagandeförfarande

1. Varje part i tvisten får överklaga en preliminär skiljedom till överprövningstribunalen inom 90 dagar från det att den utfärdats. Skälen för överklagande är de följande:
 - a) Att tribunalen har gjort en felaktig tolkning eller tillämpning av gällande lagstiftning.
 - b) Att tribunalen har gjort en uppenbart oriktig bedömning av fakta, bland annat bedömningen av relevant nationell lagstiftning.
 - c) De skäl som anges i artikel 52 i ICSID-konventionen, i den utsträckning som de inte omfattas av punkterna a och b.
2. Om överprövningstribunalen ogillar överklagandet blir den preliminära skiljedomen lagkraftvunnen. Överprövningstribunalen kan också avvisa överklagandet utan dröjsmål om det står klart att överklagandet är uppenbart ogrundat, och i sådana fall blir den preliminära skiljedomen lagkraftvunnen.
3. Om överklagandet är välgrundat ska överprövningstribunalen ändra eller upphäva den preliminära skiljedomens rättsliga bedömningar och slutsatser, helt eller delvis. Överprövningstribunalen ska återförvisa ärendet till tribunalen, med angivande av exakt hur den har ändrat eller upphävt tribunalens relevanta bedömningar och slutsatser. Tribunalen ska vara bunden av bedömningarna och slutsatserna från överprövningstribunalen och ska, efter att ha hört de tvistande parterna om tillämpligt, ändra sin preliminära skiljedom i enlighet med detta. Tribunalen ska sträva efter att avge sin reviderade skiljedom inom 90 dagar efter återförvisningen av ärendet till den.

4. Överprövningsförfarandet ska i regel inte överstiga 180 dagar från den dag då en part i tvisten formellt tillkännagivit sitt beslut att överklaga till den dag då överprövningstribunalen meddelar sitt avgörande. Om överprövningstribunalen anser att den inte kan utfärda sitt beslut inom 180 dagar, ska den skriftligen underrätta parterna i tvisten om skälen till förseningen och därvid göra en uppskattning inom vilken tid man kommer att fatta sitt beslut. Förfarandet ska i inget fall överstiga 270 dagar.
5. En tvistande part som överklagar ska ställa säkerhet för överklagandets rättegångskostnader. Den tvistande parten ska också lämna annan säkerhet enligt överprövningstribunalens beslut.
6. Bestämmelserna i artiklarna 3.8 (Finansiering från tredje part), bilaga 8 (Regler om allmänhetens tillgång till handlingar, höranden och möjlighet för tredje person att inkomma med inlagor), 3.17 (Den icke- tvistande parten i avtalet) och artikel 3.21 (Kostnader) ska i tillämpliga delar gälla för överklagandeförfarandet.

ARTIKEL 3.20

Ersättning eller annan kompensation

Svaranden får inte göra gällande, och tribunalen ska inte godta, som svaromål, -genkärsmål, kvittningsrätt eller av något annat skäl, att käranden har fått eller kommer att få ersättning eller annan kompensation, enligt ett avtal om försäkring eller garanti, för hela eller en del av det skadestånd som begärs i en tvist som inletts enligt detta avsnitt.

ARTIKEL 3.21

Kostnader

1. Tribunalen ska besluta att kostnaderna för förfarandet ska betalas av den förlorande tvistande parten. I undantagsfall kan tribunalen dela upp rättegångskostnaderna mellan de tvistande parterna, om den anser att en uppdelning är lämplig med hänsyn till omständigheterna i ärendet.
2. Andra rimliga kostnader, inklusive kostnader för juridiskt biträde och stöd, ska betalas av den förlorande parten, om inte tribunalen beslutar att en sådan fördelning av kostnaderna inte är anpassad till omständigheterna i ärendet.
3. Om endast vissa delar av talan har godtagits ska fördelningen av kostnaderna ske proportionellt efter antalet eller omfattningen av de delar av käromålen som godtagits.
4. När ett käromål eller delar av ett käromål avvisas genom tillämpning av artikel 3.14 (Käromål som uppenbart saknar rättslig relevans) och artikel 3.15 (Käromål utan rättslig grund), ska tribunalen besluta att alla kostnader i samband med ett sådant käromål eller delar av ett sådant käromål, inbegripet kostnaderna för skiljeförfarandet och övriga rimliga kostnader, inklusive kostnader för juridiskt biträde och stöd, ska betalas av den förlorande parten i tvisten.

5. Kommittén ska överväga kompletterande regler om arvoden vid fastställandet av det maximala beloppet för kostnader för juridiskt biträde och stöd som kan bäras av specifika kategorier av förlorande tvistande parter. Sådana kompletterande regler ska beakta de ekonomiska resurser för en kärande som är en fysisk person eller ett litet eller -medelstort företag. Kommittén ska sträva efter att anta sådana kompletterande regler senast ett år efter ikraftträdandet av detta avtal.

ARTIKEL 3.22

Verkställighet av skiljedomar

1. En skiljedom enligt detta avsnitt ska inte vara verkställbar förrän den har blivit lagkraftvunnen enligt artiklarna 3.18.4 (Skiljedom), 3.19.2 (Överklagandeförfarande) eller 3.19.3 (Överklagandeförfarande). En slutlig skiljedom som meddelats enligt detta avsnitt av tribunalen ska vara bindande mellan parterna i tvisten och ska inte vara föremål för överklagande, omprövning, återförvisning, upphävande eller någon annan åtgärd¹.
2. Varje part ska erkänna skiljedom som meddelats i enlighet med detta avtal som bindande samt verkställa betalningsskyldigheten inom dess territorium som om den vore en slutlig dom av en domstol i denna part.

¹ För tydlighetens skull påpekas att detta inte hindrar en tvistande part från att begära att tribunalen ska ändra, rätta eller tolka en skiljedom, enligt artiklarna 50 och 51 i ICSID-konventionen eller artiklarna 37 och 38 i Uncitrals skiljedomsregler, eller motsvarande bestämmelser i andra regler som är tillämpliga på förfarandet i fråga.

3. Verkställigheten av skiljedomar ska styras av de bestämmelser om verkställighet av domar eller skiljedomar som gäller där verkställigheten ska ske.
4. För tydlighetens skull påpekas att artikel 4.11 (Ingen direkt effekt) i kapitel 4 (Institutionella och allmänna bestämmelser samt slutbestämmelser) inte ska hindra erkännande, genomförande och verkställighet av skiljedomar enligt detta avsnitt.
5. Vid tillämpning av artikel I i New York-konventionen, är en slutlig skiljedom som meddelats enligt detta avsnitt en skiljedom som avser fordringar som anses uppkomma på grund av ett förhållande eller en transaktion som är kommersiellt.
6. För tydlighetens skull och med förbehåll för punkt 1 påpekas att om ett käromål ingivits enligt artikel 3.6.1 a (Ingivande av ett käromål) ska en slutlig skiljedom meddelad enligt detta avsnitt anses vara en skiljedom enligt avdelning 6 kapitel IV i ICSID-konventionen.

ARTIKEL 3.23

Avtalsparternas roll

1. Ingen part ska ge diplomatiskt skydd, eller föra en internationell talan, beträffande en tvist som en investerare från parten och den andra parten har samtyckt till att lämna eller har lämnat till tvistlösning enligt detta avsnitt, om inte denna andra part har underlåtit att iaktta och följa den skiljedom som meddelats i en sådan tvist. Vid tillämpningen av denna punkt ska diplomatiskt skydd inte omfatta informella diplomatiska utbyten som endast har till syfte att underlätta en lösning av tvisten.

2. För tydlighetens skull påpekas att punkt 1 inte utesluter möjligheten för en part att använda sig av tvistlösningsförfaranden enligt kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt B (Lösning av tvister mellan parterna) i fråga om en åtgärd med allmän räckvidd, även om åtgärden påstås ha brutit mot avtalet när det gäller en viss investering för vilken ett käromål har ingivits in i enlighet med artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål), och inte påverkar artikel 3.17 (Den icke tvistande parten i avtalet).

ARTIKEL 3.24

Förening av mål

1. Om två eller flera käromål som har ingivits separat enligt artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål) har en juridisk eller saklig fråga gemensam och följer av samma händelser eller omständigheter, får en part i tvisten begära att en separat avdelning inrättas (avdelning för förenade mål) och att denna avdelning utfärdar ett beslut om förening i enlighet med
 - a) medgivanden från alla parter i tvisten som ska omfattas av beslutet, i vilket fall de tvistande parterna ska lämna in en gemensam begäran i enlighet med punkt 3, eller
 - b) punkterna 2–12, under förutsättning att endast en svarande ska omfattas av beslutet.

2. En part i tvisten som begär ett beslut om förening ska först anmäla detta till de andra parterna i tvisten som ska omfattas av beslutet. I denna anmälan ska följande anges:

- a) Namn och adress för alla de parter i tvisten som ska omfattas av beslutet.
- b) Det käromål, eller de delar av käromålet, som ska omfattas av beslutet.
- c) Skälen till begäran.

Parterna i tvisten ska sträva efter att komma överens om det begärda beslutet om förening och om tillämpliga regler för tvistlösning.

3. Om de parter i tvisten som avses i punkt 2 inte har kommit överens om föreningen inom trettio dagar efter anmälan, får en part i tvisten begära förening enligt punkterna 3–7. Begäran ska lämnas skriftligen till tribunalens ordförande och till alla de parter i tvisten som ska omfattas av beslutet. I denna begäran ska följande anges:

- a) Namn och adress för alla de parter i tvisten som ska omfattas av beslutet.
- b) Det käromål, eller de delar av käromålet, som ska omfattas av beslutet.
- c) Skälen till begäran.

Om de tvistande parterna har kommit överens om förening ska de lämna en gemensam begäran till tribunalens ordförande i enlighet med denna punkt.

4. Om inte tribunalens ordförande inom 30 dagar efter att ha mottagit en begäran enligt punkt 3 finner att begäran är uppenbart ogrundad ska en avdelning för förenade mål inrättas i enlighet med artikel 3.9.8 (Tribunal i första instans).
5. Förfarandet i tribunalens avdelning för förenade mål ska ske på följande sätt:
 - a) Om alla käromål som omfattas av en begäran om beslut om förening har lämnats till tvistlösning enligt samma tvistlösningsregler ska avdelningen för förenade mål använda sig av samma tvistlösningsregler, såvida inte samtliga tvistande parter kommer överens om annat.
 - b) Om de käromål som omfattas av en begäran om beslut om förening inte har inlämnats enligt samma tvistlösningsregler
 - i) kan de tvistande parterna komma överens om vilka tvistlösningsregler enligt artikel 3.6 (In givande av ett käromål) som ska tillämpas för föreningsförfarandet, eller
 - ii) om de tvistande parterna inte kan enas om tvistlösningsregler inom trettio dagar efter en begäran som gjorts i enlighet med punkt 3, ska Uncitrals skiljedomsregler tillämpas på föreningsförfarandet.

6. Om avdelningen för förenade mål anser att två eller flera käromål som har ingivits enligt artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål) har en rättslig eller saklig fråga gemensam, och följer av samma händelser eller omständigheter, kan avdelningen för förenade mål, i syfte att uppnå ett rättvist och effektivt tvistlösning och överensstämmelse med andra skiljedomar, och efter att ha hört parterna i tvisten, besluta att

- a) förklara sig behörig att pröva och avgöra alla käromålen eller delar av käromålen tillsammans eller
- b) förklara sig behörig att pröva och avgöra en eller flera av käromålen, vars eller vilkas avgörande den anser skulle underlätta avgörandet av de andra.

7. Om en avdelning för förenade mål har inrättats, får en käreande som har lämnat in ett käromål enligt artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål) och som inte har nämnts i en begäran enligt punkt 3 göra en skriftlig begäran till avdelningen för förenade mål om att inkluderas i alla beslut som fattas enligt punkt 6. En sådan begäran ska uppfylla de krav som anges i punkt 3.

8. På begäran av en part i tvisten får avdelningen för förenade mål, i avvaktan på det beslut som den fattar enligt punkt 6, besluta att förfarandet i den avdelning som inrättats enligt artikel 3.9 (Tribunal i första instans) förklaras vilande, såvida inte den senare avdelningen redan har skjutit upp sitt förfarande.

9. En avdelning vid tribunalen som inrättats enligt artikel 3.9 (Tribunal i första instans) ska upphöra att vara behörig att avgöra ett käromål eller delar av ett käromål, för vilken en avdelning för förenade mål har förklarat sig vara behörig, och förfarandet i en avdelning som inrättats enligt artikel 3.9 (tribunal i första instans) ska förklaras vilande eller skjutas upp i enlighet med detta.

10. En skiljedom från avdelningen för föreande mål rörande käromålet eller delar av käromålet, för vilka den har förklarat sig behörig, ska vara bindande för de avdelningar som inrättas enligt artikel 3.9 (Tribunal i första instans) när det gäller dessa käromål, från och med den dag då skiljedomen vinner laga kraft enligt artiklarna 3.18.4 (Skiljedom), 3.19.2 (Överklagandeförfarande) eller 3.19.3 (Överklagandeförfarande).

11. En käreande får dra tillbaka sitt käromål eller del av käromålet som är föremål för förening inom ramen för ett tvistlösningsförfarande enligt denna artikel, förutsatt att ett sådant käromål eller del av käromål inte får lämnas in igen enligt artikel 3.6 (Ingivande av ett käromål).

12. På begäran av en av de tvistande parterna får avdelningen för föreande mål vidta sådana åtgärder som den anser vara lämpliga för att säkerställa att den partens skyddade uppgifter inte röjs för den andra parten i tvisten. Sådana åtgärder kan inbegripa att tillåta inlämning av redigerade versioner av handlingar som innehåller skyddade uppgifter till de andra parterna i tvisten eller att hålla delar av förhandlingen inom stängda dörrar.

AVSNITT B

LÖSNING AV TVISTER MELLAN PARTERNA

ARTIKEL 3.25

Tillämpningsområde

Detta avsnitt ska tillämpas på alla skiljaktigheter angående tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal, om inte annat uttryckligen anges.

ARTIKEL 3.26

Samråd

1. Parterna ska sträva efter att lösa alla skiljaktigheter när det gäller tolkningen och tillämpningen av de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) genom att inleda samråd i en förtroendefull anda för att komma överens om en ömsesidigt godtagbar lösning.
2. En part ska ansöka om samråd genom en skriftlig begäran till den andra parten, med en kopia till kommittén, och ska ange skälen för begäran, inbegripet angivande av den berörda åtgärden, de tillämpliga bestämmelser som det hänvisas till i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) och skälen till tillämpningen av sådana bestämmelser.
3. Samråd ska hållas inom 30 dagar efter det att begäran har mottagits och ska, om parterna inte kommer överens om något annat, hållas på den svarande partens territorium. Ett samråd ska anses ha avslutats inom 60 dagar efter det att begäran har mottagits, om parterna inte kommer överens om något annat. Samråden ska vara konfidentiella och inte påverka någon parts rättigheter i framtida förfaranden.
4. Samråd om brådskande ärenden ska hållas inom 15 dagar från den dag då begäran mottogs och ska anses vara avslutade senast 30 dagar efter det att begäran mottogs, om parterna inte kommer överens om något annat.

5. Om den part som mottar begäran om samråd inte har besvarat denna begäran inom 10 dagar efter mottagandet, eller om samrådet inte hålls inom de tidsfrister som fastställs i punkt 3 respektive punkt 4, eller om samrådet har avslutats utan att någon ömsesidigt godtagbar lösning har nåtts, får den klagande parten begära att en skiljenämnd tillsätts i enlighet med artikel 3.28 (Inledande av skiljeförfarande)

ARTIKEL 3.27

Medling

Endera parten får begära att den andra parten deltar i ett medlingsförfarande i fråga om samtliga åtgärder som inverkar negativt på investeringar mellan parterna, i enlighet med bilaga 10 (Medlingsförfarande för tvister mellan parterna).

ARTIKEL 3.28

Inledande av skiljeförfarande

1. Om parterna inte har lyckats lösa tvisten genom samråd i enlighet med artikel 3.26 (Samråd), får den klagande parten begära att det tillsätts en skiljenämnd i enlighet med denna artikel.

2. Begäran om tillsättande av en skiljenämnd ska lämnas in skriftligen till den svarande parten och till kommittén. Den klagande parten ska i sin begäran ange vilken särskild åtgärd klagomålet gäller och förklara hur denna åtgärd kan anses strida mot de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) på ett sådant sätt att den rättsliga grunden för klagomålet klart framgår.

ARTIKEL 3.29

Tillsättande av skiljenämnden

1. En skiljenämnd ska bestå av tre skiljemän.
2. Inom fem dagar efter det att den begäran som avses i punkt 1 av artikel 3.28 (Inledande av skiljeförfarande) har mottagits av den svarande parten, ska parterna samråda i syfte att enas om skiljenämndens sammansättning.
3. Om parterna inom tio dagar från inledandet av det samråd som avses i punkt 2 inte kan enas om skiljenämndens ordförande, ska ordföranden för kommittén eller dennes ställföreträdare inom 20 dagar från inledandet av det samråd som avses i punkt 2 genom lottning bland personerna på den förteckning som avses i punkt 1 i artikel 3.44 (Förteckningar över skiljemän) utse en skiljeman att fungera som ordförande.
4. Om parterna inom tio dagar från inledandet av det samråd som avses i punkt 2 inte kan enas om skiljemännen

- a) får varje part inom femton dagar från inledandet av det samråd som avses i punkt 2 utse en skiljeman, som inte kommer att fungera som ordförande, från personerna på den förteckning som upprättats enligt punkt 2 i artikel 3.44 (Förteckningar över skiljemän), och
 - b) om en part inte kan utse en skiljeman i enligt led 4 a, ska ordföranden för kommittén eller dennes ställföreträdare, välja ut återstående skiljemän genom lottning bland de personer som föreslagits av den berörda parten i enlighet med punkt 2 i artikel 3.44 (Förteckningar över skiljemän) inom tjugo dagar från inledandet av det samråd som avses i punkt 2.
5. Om den förteckning som avses i punkt 2 i artikel 3.44 (Förteckningar över skiljemän) inte har upprättats vid den tidpunkt som krävs enligt punkt 4 ska något av följande gälla:
- a) Om båda parter har föreslagit personer i enlighet med punkt 2 i artikel 3.44 (Förteckningar över skiljemän), får varje part utse en skiljeman, som inte kommer att fungera som ordförande, bland de personer som föreslagits, inom femton dagar från inledandet av det samråd som avses i punkt 2. Om en part inte utser en skiljeman, ska ordföranden i kommittén eller dennes ställföreträdare välja ut skiljemannen genom lottning bland de personer som föreslagits av den part som inte utsett sin skiljeman.
 - b) Om endast en part har föreslagit personer i enlighet med punkt 2 i artikel 3.44 (Förteckningar över skiljemän), får varje part utse en skiljeman, som inte kommer att fungera som ordförande, bland de personer som föreslagits, inom femton dagar från inledandet av det samråd som avses i punkt 2. Om en part inte utser en skiljeman, ska ordföranden i kommittén eller dennes ställföreträdare välja ut skiljemannen genom lottning bland de personer som föreslagits.

6. Om den förteckning som avses i punkt 1 i artikel 3.44 (Förteckningar över skiljemän) inte har upprättats vid den tidpunkt som krävs enligt punkt 3, ska ordföranden väljas ut genom lottning bland före detta ledamöter av WTO:s överprövningsorgan som inte är från någon av parterna.
7. Skiljenämnden ska anses ha tillsatts den dag då den sista av de tre skiljemännen utses.
8. Skiljemännen får bara ersättas av de skäl och enligt de förfaranden som anges i reglerna 19–25 i bilaga 9 (Arbetsordning för skiljeförfaranden).

ARTIKEL 3.30

Förhandsavgörande om brådskande fall

Om en part begär det, ska skiljenämnden inom tio dagar från det att den tillsattes lämna ett förhandsavgörande i frågan om huruvida den anser att fallet är brådskande.

ARTIKEL 3.31

Interimsrapport från nämnden

1. Senast 90 dagar efter det att skiljenämnden inrättades ska den för parterna lägga fram en interimsrapport som ska innehålla en redogörelse för sakförhållandena, tillämpligheten av de relevanta bestämmelserna samt de viktigaste skälen till undersökningsresultat och rekommendationer. Om skiljenämnden anser att denna tidsfrist inte kan hållas, ska nämndens ordförande skriftligen meddela parterna och kommittén detta och ange skälen till förseningen samt vilket datum skiljenämnden planerar lägga fram sin interimsrapport. Under inga omständigheter bör skiljenämnden lägga fram sin interimsrapport senare än 120 dagar efter den dag då skiljenämnden inrättades.
2. En part får inom 30 dagar efter det att interimsrapporten lagts fram lämna in en skriftlig begäran till skiljenämnden om att den ska ompröva särskilda aspekter i rapporten.
3. I brådskande fall ska skiljenämnden göra sitt yttersta för att överlämna sin interimsrapport och parterna får inom de tidsfrister som fastställs i punkterna 1 och 2 lämna in en skriftlig begäran till skiljenämnden om att den ska ompröva särskilda aspekter i rapporten.
4. Efter att ha övervägt parternas skriftliga synpunkter på interimsrapporten, får skiljenämnden ändra sin rapport och företa ytterligare utredningar som den anser motiverade. Nämndens slutliga avgörande ska innehålla en tillfredsställande diskussion av de argument som förts fram i samband med interimsfasen och ska tydligt besvara de två parternas skriftliga synpunkter.

ARTIKEL 3.32

Skiljenämndens avgörande

1. Skiljenämnden ska lämna sitt avgörande till parterna och till kommittén inom 150 dagar efter den dag då nämnden inrättades. Om skiljenämnden anser att denna tidsfrist inte kan hållas, ska nämndens ordförande skriftligen meddela detta till parterna och till kommittén och ange skälen till förseningen samt vilket datum skiljenämnden planerar att meddela sitt avgörande. Under inga omständigheter bör skiljenämnden meddela sitt avgörande senare än 180 dagar efter den dag då skiljenämnden inrättades.
2. I brådskande fall ska skiljenämnden göra sitt yttersta för att meddela sitt avgörande inom 75 dagar från den dag då den tillsattes. Under inga omständigheter bör skiljenämnden meddela sitt avgörande senare än 90 dagar efter den dag då skiljenämnden tillsattes.

ARTIKEL 3.33

Åtgärder för att följa skiljenämndens avgörande

Varje part ska i konstruktiv anda vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa skiljenämndens avgörande, och parterna ska sträva efter att nå enighet om vilken tidsperiod som krävs för att följa avgörandet.

ARTIKEL 3.34

Rimlig tidsperiod för att följa skiljenämndens avgörande

1. Den svarande parten ska senast 30 dagar efter den dag då meddelandet om skiljenämndens avgörande mottogs av parterna, till den klagande parten och kommittén anmäla vilken tidsperiod som den kommer att behöva för att följa avgörandet (nedan kallad *rimlig tidsperiod*), om detta inte kan ske omgående.
2. Om parterna inte kan enas om en rimlig tidsperiod för att följa skiljenämndens avgörande, ska den klagande parten inom 20 dagar efter att ha mottagit den svarande partens anmälan enligt punkt 1 skriftligen begära att den ursprungliga skiljenämnden fastställer den rimliga tidsperiodens längd. En sådan begäran ska samtidigt anmälas till den andra parten och till kommittén. Den ursprungliga skiljenämnden ska meddela sitt avgörande till parterna och underrättakommittén inom 20 dagar från den dag då begäran ingavs.
3. Om en ledamot i den ursprungliga skiljenämnden inte längre är tillgänglig, ska förfarandena i artikel 3.29 (Tillsättande av skiljenämnden) tillämpas. Tidsfristen för att meddela avgörandet ska vara 35 dagar från den dag då den begäran som avses i punkt 2 ingavs.
4. Den svarande parten ska minst en månad innan den rimliga tidsperioden löper ut skriftligen meddela den klagande parten om vilka framsteg den har gjort när det gäller att följa skiljenämndens avgörande.

5. Den rimliga tidsperioden kan förlängas genom överenskommelse mellan parterna.

ARTIKEL 3.35

Översyn av åtgärder som har vidtagits för att följa skiljenämndens avgörande

1. Den svarande parten ska före utgången av den rimliga tidsperioden till den klagande parten och kommittén anmäla vilka åtgärder den har vidtagit för att följa skiljenämndens avgörande.
2. Om det råder oenighet mellan parterna om huruvida en åtgärd som anmälts enligt punkt 1 har vidtagits eller är förenlig med de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde), får den klagande parten skriftligen begära att frågan hänskjuts till den ursprungliga skiljenämnden för avgörande. En sådan begäran ska ange vilken särskild åtgärd klagomålet gäller och de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) mot vilka den anser att åtgärden strider, på ett sådant sätt att den rättsliga grunden för klagomålet klart framställs, och den ska förklara hur denna åtgärd kan anses strida mot de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde). Den ursprungliga skiljenämnden ska meddela sitt avgörande inom 45 dagar från det att begäran ingavs.
3. Om en ledamot i den ursprungliga skiljenämnden inte längre är tillgänglig, ska förfarandena i artikel 3.29 (Tillsättande av skiljenämnden) tillämpas. Tidsfristen för att meddela avgörandet ska vara 60 dagar från den dag då den begäran som avses i punkt 2 ingavs.

ARTIKEL 3.36

Tillfälliga åtgärder om skiljenämndens avgörande inte följs

1. Om den svarande parten inte anmäler att det vidtagits några åtgärder för att följa skiljenämndens avgörande innan den rimliga tidsperioden har löpt ut, eller om skiljenämnden fastställer att ingen åtgärd har vidtagits för att följa avgörandet eller att de åtgärder som anmälts enligt punkt 1 artikel 3.35 (Översyn av åtgärder som har vidtagits för att följa skiljenämndens avgörande) inte är förenliga med den partens förpliktelser enligt de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde), ska den svarande parten inleda förhandlingar med den klagande parten i syfte att nå en ömsesidigt godtagbar överenskommelse om kompensation.
2. Om ingen överenskommelse om kompensation har kunnat träffas inom 30 dagar från utgången av den rimliga tidsperioden eller från skiljenämndens avgörande enligt artikel 3.35 (Översyn av åtgärder som har vidtagits för att följa skiljenämndens avgörande) om att ingen åtgärd har vidtagits för att följa avgörandet eller om att den åtgärd som vidtagits är oförenlig med de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde), ska den klagande parten ha rätt att efter anmälan till den andra parten och till kommittén vidta lämpliga åtgärder på en nivå som motsvarar de upphävda eller minskade förmåner som orsakats av den bristande efterlevnaden. I anmälan ska sådana åtgärder anges. Den klagande parten får vidta sådana åtgärder när som helst efter en period om tio arbetsdagar efter det att den svarande parten har mottagit anmälan, såvida inte den svarande parten har begärt skiljeförfarande enligt punkt 3.

3. Om den svarande parten anser att de åtgärder som vidtagits av den klagande parten inte motsvarar det upphävande eller den minskning av förmåner som orsakats av den bristande efterlevnaden, får den inge en skriftlig begäran om att den ursprungliga skiljenämnden ska avgöra frågan. En sådan begäran ska anmälas till den klagande parten och till kommittén före utgången av den tiodagarsperiod som avses i punkt 2. Den ursprungliga skiljenämnden ska, efter att om lämpligt ha inhämtat expertutlåtanden, meddela parterna och kommittén sitt avgörande om omfattningen av de tillfälligt upphävda förpliktelserna inom 30 dagar från det att begäran ingavs. Åtgärder får inte vidtas förrän den ursprungliga skiljenämnden har meddelat sitt avgörande, och alla åtgärder ska vara förenliga med nämndens avgörande.
4. Om en ledamot i den ursprungliga skiljenämnden inte längre är tillgänglig, ska förfarandena i artikel 3.29 (Tillsättande av skiljenämnden) tillämpas. Tidsfristen för att meddela avgörandet ska vara 45 -dagar från den dag då den begäran som avses i punkt 3 ingavs.
5. De åtgärder som föreskrivs i denna artikel ska vara tillfälliga och får inte tillämpas efter det att
- a) parterna har funnit en ömsesidigt godtagbar lösning enligt artikel 3.39 (Ömsesidigt godtagbar lösning), eller
 - b) parterna har nått en överenskommelse om huruvida en åtgärd som anmälts enligt punkt 1 i artikel 3.37 (Översyn av åtgärder som har vidtagits för att följa skiljenämndens avgörande efter antagandet av tillfälliga åtgärder om skiljenämndens avgörande inte följs) gör att den svarande parten uppfyller de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde), eller

- c) den åtgärd som konstaterats strida mot bestämmelserna som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) har undanröjts eller ändrats på ett sådant sätt att den blir förenlig med de bestämmelserna, i enlighet med ett avgörande enligt punkt 2 i artikel 3.37 (Översyn av åtgärder som har vidtagits för att följa skiljenämndens avgörande efter antagandet av tillfälliga åtgärder om skiljenämndens avgörande inte följs).

ARTIKEL 3.37

Översyn av åtgärder som har vidtagits för att följa skiljenämndens avgörande efter antagandet av tillfälliga åtgärder om skiljenämndens avgörande inte följs

1. Den svarande parten ska underrätta den klagande parten och kommittén om alla åtgärder som den har vidtagit för att följa skiljenämndens avgörande och om sin begäran om att de åtgärder som tillämpas av den klagande parten ska upphöra.
2. Om parterna inte når en överenskommelse om huruvida den anmälda åtgärden gör att den svarande parten kan anses uppfylla de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) inom 30 dagar från den dag då anmälan ingavs, ska den klagande parten skriftligen begära att frågan hänskjuts till den ursprungliga skiljenämnden för avgörande. En sådan begäran ska samtidigt anmälas till den andra parten och till kommittén. Skiljenämndens avgörande ska meddelas parterna och kommittén inom 45 dagar från den dag då begäran ingavs. Om skiljenämnden fastställer att en åtgärd som vidtagits i syfte att följa skiljenämndens avgörande är förenlig med de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde), ska de åtgärder som avses i artikel 3.36 (Tillfälliga åtgärder om skiljenämndens avgörande inte följs) avslutas.

ARTIKEL 3.38

Tillfälligt avbrytande och avslutande av skiljeförfaranden

1. Skiljenämnden ska, om båda parter skriftligen begär detta, när som helst avbryta sitt arbete för en tidsperiod om högst 12 månader som parterna enats om och ska efter skriftlig begäran av den klagande parten återuppta sitt arbete efter det att den överenskomna perioden löpt ut, eller före utgången av den överenskomna perioden om båda parter skriftligen begär detta. Om den klagande parten inte begär att skiljenämnden återupptar sitt arbete innan den överenskomna perioden har löpt ut, ska tvistlösningsförfaranden som inletts enligt detta avsnitt anses vara avslutade. Om inte annat följer av artikel 3.45 (Förhållande till skyldigheterna enligt WTO) påverkar det tillfälliga avbrytandet och avslutandet av skiljenämndens arbete inte någon parts rättigheter i ett annat förfarande.
2. Parterna får när som helst skriftligen komma överens om att avsluta de tvistlösningsförfaranden som inletts enligt detta avsnitt.

ARTIKEL 3.39

Ömsesidigt godtagbar lösning

Parterna får när som helst nå en ömsesidigt godtagbar lösning på tvister som omfattas av detta avsnitt. De ska anmäla alla sådana lösningar till kommittén och till en eventuell skiljenämnd. Om lösningen måste godkännas enligt relevanta inhemska förfaranden i någon av parterna ska detta krav anges i anmälan, och de tvistlösningsförfaranden som inletts enligt detta avsnitt ska tillfälligt avbrytas. Om det inte krävs något sådant godkännande, eller vid anmälan av att de inhemska godkännandeförfarandena slutförts, ska förfarandet vara avslutat.

ARTIKEL 3.40

Förfaranderegler

1. Tvistlösningsförfaranden enligt detta avsnitt ska styras av bilaga 9 (Arbetsordning för skiljeförfaranden).
2. Alla möten i skiljenämnden ska vara öppna för allmänheten i enlighet med bilaga 9 (Arbetsordning för skiljeförfaranden).

ARTIKEL 3.41

Tillhandahållande av information

1. På begäran av en part eller på eget initiativ får skiljenämnden inhämta upplysningar för förfarandet i skiljenämnden från alla källor som den finner lämpliga, bl.a. från parterna i tvisten. Skiljenämnden har också rätt att begära relevanta expertutlåtanden om den finner det lämpligt. Skiljenämnden ska samråda med parterna innan den väljer sådana experter. Alla upplysningar som inhämtas på detta sätt ska delges parterna och de ska kunna lämna in synpunkter.
2. Berörda fysiska eller juridiska personer från parternas territorium har rätt att i egenskap av sakkunniga (*amicus curiae*) informera skiljenämnden i enlighet med bilaga 9 (Arbetsordning för skiljeförfaranden).

ARTIKEL 3.42

Tolkningsregler

Skiljenämnden ska tolka de bestämmelser som avses i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) i enlighet med sedvanliga folkrättsliga regler, inklusive de regler som fastställs i Wienkonventionen om traktaträtten. Om en skyldighet enligt detta avtal är identisk med en skyldighet enligt WTO-avtalet, ska skiljenämnden beakta varje relevant tolkning som fastställts i avgöranden från WTO:s tvistlösningsorgan. Skiljenämndens avgöranden kan inte utvidga eller begränsa de rättigheter och skyldigheter som följer av de bestämmelser som det hänvisas till i artikel 3.25 (Tillämpningsområde).

ARTIKEL 3.43

Skiljenämndens beslut och avgöranden

1. Skiljenämnden ska göra sitt yttersta för att fatta beslut i samförstånd. Om det inte går att fatta beslut i samförstånd ska frågan avgöras genom enkel majoritet.
2. Skiljenämndens avgöranden ska vara bindande för parterna och får inte ge upphov till några rättigheter eller skyldigheter för fysiska eller juridiska personer. Skiljenämnden ska i sitt avgörande redovisa sakförhållandena, tillämpligheten av de relevanta bestämmelser som anges i artikel 3.25 (Tillämpningsområde) samt skälen till nämndens undersökningsresultat och slutsatser. Kommittén ska offentliggöra skiljenämndens avgöranden i sin helhet, såvida den inte beslutar annorlunda för att bevara sekretessen för uppgifter som en av parterna uppgett vara konfidentiella.

ARTIKEL 3.44

Förteckningar över skiljemän

1. Vid ikraftträdandet av detta avtal ska parterna upprätta en förteckning med fem personer som är villiga och har möjlighet att fungera som ordförande i en skiljenämnd som avses i artikel 3.29 (Tillsättande av skiljenämnden).
2. Kommittén ska senast sex månader efter det att detta avtal trätt i kraft sammanställa en förteckning över minst tio personer som är villiga och har möjlighet att tjänstgöra som skiljemän. Varje part ska vid ikraftträdandet av detta avtal föreslå minst fem personer till att tjänstgöra som skiljemän.
3. Kommittén ska se till att den förteckning över personer som kan tjänstgöra som ordförande eller skiljemän, och som fastställs i enlighet med punkterna 1 och 2, upprätthålls.
4. Skiljemännen ska ha specialkunskaper eller erfarenhet inom juridik och internationell handel eller investeringar, eller kring lösning av tvister som härrör från internationella handelsavtal. De ska vara oberoende, uppträda i egenskap av enskilda individer och inte ha anknytning till någon av parternas regeringar samt följa bestämmelserna i bilaga 11 (Uppförandekod för skiljemän och medlare).

ARTIKEL 3.45

Förhållande till skyldigheterna enligt WTO

1. Tillämpningen av bestämmelserna om tvistlösning i detta avsnitt ska inte utgöra något hinder för eventuella åtgärder inom ramen för WTO, inbegripet tvistlösningsförfaranden.
2. Trots vad som sägs i punkt 1, får en part som har inlett ett tvistlösningsförfarande avseende en viss åtgärd, antingen enligt detta avsnitt eller enligt WTO-avtalet, inte inleda ett tvistlösningsförfarande avseende samma åtgärd i något annat forum förrän det första förfarandet har avslutats. Dessutom får en part inte inleda ett tvistlösningsförfarande enligt detta avsnitt och enligt WTO-avtalet, såvida inte väsentligt olika skyldigheter enligt de båda avtalen är föremål för tvist eller det valda forumet av skäl som rör förfarandet eller juridisk behörighet inte kommer fram till någon slutsats avseende kravet på upprättelse för överträdelse av den förpliktelsen, förutsatt att detta misslyckande inte är följden av att en part i tvisten har underlåtit att agera på ett korrekt sätt.
3. Vid tillämpning av punkt 2 gäller följande:
 - a) Tvistlösningsförfaranden enligt WTO-avtalet anses ha inletts genom att en part begär att en panel ska tillsättas enligt artikel 6 i WTO-överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning i bilaga 2 i WTO-avtalet, och anses ha avslutats när tvistlösningsorganet antar panelens rapport eller, i vissa fall, överprövningsorganets rapport, enligt artiklarna 16 och 17.14 i WTO-överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning.

- b) Ett tvistlösningsförfarande enligt detta kapitel anses ha inletts genom att en part begär att en skiljenämnd ska tillsättas enligt punkt 1 i artikel 3.28 (Inledande av skiljeförfarande) och anses ha avslutats när skiljenämnden enligt punkt 2 i artikel 3.32 (Skiljenämndens avgörande) har meddelat parterna och kommittén sitt avgörande eller när parterna har nått en ömsesidigt godtagbar lösning enligt artikel 3.39 (Ömsesidigt godtagbar lösning).
4. Ingenting i detta avsnitt ska hindra en part från att genomföra ett tillfälligt upphävande av skyldigheter som godkänts av WTO:s tvistlösningsorgan. Varken WTO-avtalet eller EUSFTA får åberopas för att hindra en part från att vidta lämpliga åtgärder enligt artikel 3.36 (Tillfälliga åtgärder om skiljenämndens avgörande inte följs) i detta avsnitt.

ARTIKEL 3.46

Tidsfrister

1. Alla tidsfrister som fastställs i detta avsnitt, inklusive skiljenämndens tidsfrister för att meddela sina avgöranden ska, om inget annat anges, räknas i kalenderdagar från och med dagen efter den dag då den åtgärd eller den händelse de avser inträffade.
2. Alla tidsfrister som anges i detta avsnitt får ändras genom överenskommelse mellan parterna.

KAPITEL FYRA

INSTITUTIONELLA OCH ALLMÄNNA BESTÄMMELSER SAMT SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 4.1

Kommitté

1. Parterna inrättar härmed en kommitté bestående av företrädare för EU-parten och Singapore.
2. Kommittén ska normalt sammanträda vartannat år, växelvis i unionen och i Singapore, eller utan onödigt dröjsmål om någon av parterna begär detta. Ordförandeskapet i kommittén ska innehas gemensamt av Singapores minister för handel och industri och ledamoten av Europeiska kommissionen med ansvar för handel, eller deras respektive företrädare. Kommittén ska komma överens om sammanträdesschemat och fastställa dagordningen, och får anta sin egen arbetsordning.
3. Kommittén ska
 - a) se till att detta avtal fungerar väl,
 - b) övervaka och främja genomförandet och tillämpningen av detta avtal och främja dess allmänna syften,

- c) överväga hur investeringsrelationerna mellan parterna kan förbättras ytterligare,
 - e) undersöka problem som kan uppstå vid tillämpningen av kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt A (Lösning av tvister mellan investerare och parter) och överväga möjliga förbättringar, i synnerhet mot bakgrund av erfarenhet från och utvecklingen i andra internationella forum,
 - e) i allmänhet se över hur kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt A (Lösning av tvister mellan investerare och parter) fungerar, även med hänsyn till frågor som uppstår i samband med ansträngningar för att inrätta den multilaterala tvistlösningsmekanism som avses i artikel 3.12 (Multilateral tvistlösningsmekanism),
 - f) utan att detta påverkar tillämpningen av kapitel 3 (Tvistlösning) sträva efter att lösa problem som kan uppkomma på de områden som omfattas av detta avtal, eller lösa tvister som kan uppstå rörande tolkningen eller tillämpningen av detta avtal,
 - g) behandla alla övriga relevanta frågor som rör ett område som omfattas av detta avtal.
4. Kommittén får, med parternas samtycke och efter slutförande av parternas respektive rättsliga krav och förfaranden, besluta att
- a) utse de medlemmar av tribunalen och de medlemmar av överprövningstribunalen enligt artiklarna 3.9.2 (Tribunal i första instans) och 3.10.2 (Överprövningstribunal), att öka eller minska antalet medlemmar i enlighet med artiklarna 3.9.3 och 3.10.3, och för att avsätta en medlem av tribunalen eller överprövningstribunalen enligt artikel 3.11.5 (Etiska regler),

- b) fastställa månatligt engagemangsarvode för medlemmar av tribunalen och överprövningstribunalen i enlighet med artiklarna 3.9.12 och 3.10.11 och dagsarvode för medlemmar som tjänstgör på en avdelning vid överprövningstribunalen och ordförandena för tribunalen och överprövningstribunalen i enlighet med artiklarna 3.10.12 och 3.9.13,
- c) omvandla engagemangsarvodet och andra arvoden och omkostnader för medlemmar av tribunalen och överprövningstribunalen till en fast lön enligt artiklarna 3.9.15 och 3.10.13,
- d) ange alla nödvändiga övergångsarrangemang enligt artikel 3.12 (Multilateral tvistlösningsmekanism),
- e) anta kompletterande regler om arvoden enligt artikel 3.21.5 (Kostnader),
- f) anta tolkningar av bestämmelserna i detta avtal som ska vara bindande för parterna och alla organ som inrättas genom detta avtal, inbegripet den tribunal och den överprövningstribunal som nämns i kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt A (Lösning av tvister mellan investerare och parter) och de skiljenämnder som avses i kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt B (Lösning av tvister mellan parterna), och
- g) anta bestämmelser som kompletterar de tillämpliga tvistlösningsreglerna eller de regler som anges i bilagorna. Dessa regler ska vara bindande för tribunalen och överprövningstribunalen enligt kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt A (Lösning av tvister mellan investerare och parter) och de skiljenämnder som avses i kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt B (Lösning av tvister mellan parterna).

ARTIKEL 4.2

Beslutsfattande

1. Parterna får fatta beslut i kommittén i de fall som föreskrivs i detta avtal. Besluten ska vara bindande för parterna, som ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra dem.
2. Kommittén får utfärda lämpliga rekommendationer i de fall som föreskrivs i detta avtal.
3. Kommittén ska utarbeta sina beslut och rekommendationer genom överenskommelse mellan parterna.

ARTIKEL 4.3

Ändringar

1. Parterna kan komma överens om att göra ändringar i detta avtal. En ändring ska träda i kraft efter det att parterna till varandra skriftligen intygat att de har slutfört alla sina respektive tillämpliga rättsliga krav och förfaranden enligt vad som fastställs i ändringsinstrumentet.
2. Trots vad som sägs i punkt 1 får parterna i kommittén anta ett beslut om ändring av detta avtal i de fall som föreskrivs i detta avtal.

ARTIKEL 4.4

Försiktighetsklausul

1. Inget i detta avtal ska tolkas som ett hinder för en part att anta eller upprätthålla rimliga åtgärder av försiktighetsskäl, såsom för att
 - a) skydda investerare, insättare, försäkringstagare eller personer vars egendom förvaltas av en leverantör av finansiella tjänster,
 - b) upprätthålla säkerheten, soliditeten, integriteten eller det ekonomiska ansvaret hos leverantörer av finansiella tjänster, eller
 - c) säkra sitt finansiella systems integritet och stabilitet.
2. Dessa åtgärder ska inte vara mer betungande än vad som är nödvändigt för att deras syfte ska kunna uppnås, och får inte innebära en godtycklig eller oskäligen diskriminering av leverantörer av finansiella tjänster från den andra parten i förhållande till partens egna leverantörer av finansiella tjänster av samma slag, eller en förtäckt inskränkning av handeln med tjänster.
3. Ingenting i detta avtal ska tolkas som en skyldighet för en part att lämna ut information om enskilda konsumenters affärer och konton eller sådan konfidentiell eller skyddad information som innehas av offentliga institutioner.

ARTIKEL 4.5

Undantag i säkerhetssyfte

Inget i detta avtal ska tolkas såsom

- a) en skyldighet för en part att lämna upplysningar, som om de röjs sätter partens väsentliga säkerhetsintressen på spel,
- b) ett hinder för någon av parterna från att vidta en åtgärd som den anser nödvändig för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen, om sådana åtgärder
 - i) har samband med tillverkning av och handel med vapen, ammunition och krigsmateriel och rör handel med andra varor och materiel eller ekonomisk aktivitet som direkt eller indirekt försörjer en militär anläggning,
 - ii) avser tillhandahållandet av en tjänst som direkt eller indirekt försörjer en militär inrättning,
 - iii) avser klyvbara ämnen eller fusionsämnen eller ämnen ur vilka sådana ämnen kan framställas, eller
 - iv) vidtas i krigstid eller i andra kritiska lägen i de internationella relationerna, eller för att skydda viktig offentlig infrastruktur (detta gäller infrastruktur för kommunikationer, energi eller vatten som tillhandahåller nödvändiga varor eller tjänster till allmänheten) från avsiktliga försök att störa eller sätta den ur spel,

- c) ett hinder för en part från att vidta en åtgärd i syfte att bevara internationell fred och säkerhet.

ARTIKEL 4.6

Beskattning

1. Detta avtal ska gälla skatteåtgärder endast om det är en förutsättning för att bestämmelserna i detta avtal kan tillämpas¹.
2. Ingenting i detta avtal ska påverka rättigheter och skyldigheter för Singapore eller unionen eller någon av dess medlemsstater enligt eventuella skatteöverenskommelser mellan Singapore och unionen eller någon av dess medlemsstater. Vid bristande överensstämmelse mellan detta avtal och en sådan överenskommelse ska överenskommelsen gälla beträffande det som den bristande överensstämmelsen gäller. Om det finns en skatteöverenskommelse mellan Singapore och unionen eller en medlemsstat i Europeiska unionen, ska de behöriga myndigheterna enligt den överenskommelsen bära ansvaret för att fastställa om det råder bristande överensstämmelse mellan detta avtal och den överenskommelsen.

¹ Begreppet *bestämmelser i detta avtal* avser de bestämmelser som föreskriver a) icke-diskriminerande behandling för investerarna på det sätt och i den omfattning som anges i artikel 2.3 (Nationell behandling), och b) skydd för investerare och deras investeringar mot expropriation, på det sätt och i den omfattning som anges i artikel 2. 6 (Expropriation).

3. Ingenting i detta avtal ska hindra en part från att införa eller tillämpa en skatteåtgärd som skiljer mellan skattebetalare enligt rationella kriterier, till exempel mellan skattebetalare med skilda omständigheter, särskilt vad gäller bosättningsort eller den plats där kapitalet är investerat¹.
4. Ingenting i detta avtal ska hindra en part från att införa eller tillämpa en åtgärd som syftar till att förhindra att skatter undviks eller kringgås i enlighet med skattebestämmelserna i avtal om undvikande av dubbelbeskattning eller andra skattearrangemang eller inhemsk skattelagstiftning.
5. Ingenting i detta avtal ska hindra Singapore från att införa eller tillämpa skatteåtgärder som behövs för att skydda Singapores överordnade allmänpolitiska intressen som hänger samman med dess särskilda begränsningar i utrymme.

ARTIKEL 4.7

Särskilt undantag

Ingenting i detta avtal ska tillämpas på verksamhet som bedrivs av en centralbank eller penningpolitisk myndighet eller av någon annan offentlig institution som ett led i penning- eller valutapolitiken.

¹ För tydlighetens skull påpekas att parterna är överens om att ingenting i detta avtal ska hindra skatteåtgärder som syftar till social välfärd, folkhälsa eller andra samhälleliga mål, eller till makroekonomisk stabilitet, eller skatteförmåner som är kopplade till platsen där företaget är inregistrerat och inte till företagsägarens nationalitet. Skatteåtgärder för att uppnå makroekonomisk stabilitet är åtgärder som är ett svar på förändringar och tendenser i den nationella ekonomin i syfte att åtgärda eller förebygga systemriskerna som allvarligt hotar stabiliteten i den nationella ekonomin.

ARTIKEL 4.8

Statsägda förmögenhetsfonder

Varje part ska uppmuntra sina statsägda förmögenhetsfonder att beakta de allmänt godtagna principerna och metoderna, de så kallade Santiagoprinciperna.

ARTIKEL 4.9

Tillhandahållande av information

1. Ingenting i detta avtal ska tolkas som en skyldighet för en part att tillhandahålla konfidentiella uppgifter vars röjande skulle hindra tillämpningen av lagar eller på annat sätt strida mot allmänintresset eller som skulle vara till skada för enskilda offentliga eller privata företags legitima kommersiella intressen.
2. Om en part till kommittén lämnar uppgifter som anses som konfidentiella enligt partens lagar och andra författningar, ska den andra parten iaktta sekretess beträffande dessa uppgifter, såvida inte den part som lämnar uppgifterna medger något annat.

ARTIKEL 4.10

Fullgörande av skyldigheter

Parterna ska vidta alla allmänna eller särskilda åtgärder som erfordras för att fullgöra sina åtaganden enligt avtalet. De ska se till att de mål som fastställs i avtalet uppnås.

ARTIKEL 4.11

Ingen direkt effekt

För tydlighetens skull påpekas att ingenting i detta avtal ska tolkas som att det ger rättigheter eller medför skyldigheter för personer, utöver de rättigheter och skyldigheter som skapas mellan parterna i enlighet med internationell rätt.

ARTIKEL 4.12

Förhållande till andra avtal

1. Detta avtal ska utgöra en integrerad del av de samlade bilaterala förbindelserna som styrs av EUSPCA och en del av en gemensam institutionell ram. Det utgör ett särskilt avtal vilket ger verkan åt handelsbestämmelserna i EUSPCA.
2. För tydlighetens skull påpekas att parterna är eniga om att ingenting i detta avtal kräver att de handlar på ett sätt som är oförenligt med deras skyldigheter enligt WTO-avtalet.

3. a) Vid ikraftträdandet av detta avtal, ska de avtal mellan unionens medlemsstater och Singapore som förtecknas i bilaga 5 (Avtal som avses i artikel 4.12), samt de rättigheter och skyldigheter som härrör från dessa, sägas upp och upphöra att gälla och ersättas av detta avtal.
- b) Vid en provisorisk tillämpning av detta avtal i enlighet med punkt 4 i artikel 4.15 (Ikraftträdande) ska tillämpningen av bestämmelserna i de avtal som förtecknas i bilaga 5 (Avtal som avses i artikel 4.12), samt de rättigheter och skyldigheter som härrör från dessa, tillfälligt upphävas från och med den dag då avtalet börjar tillämpas provisoriskt. Om den provisoriska tillämpningen av detta avtal sägs upp och detta avtal inte träder i kraft, ska det tillfälliga upphävandet upphöra och de avtal som förtecknas i bilaga 5 (Avtal som avses i artikel 4.12) ska gälla.
- c) Trots vad som sägs i led 3 a och b får ett käromål inges enligt bestämmelserna i ett avtal som förtecknas i bilaga 5 (Avtal som avses i artikel 4.12), angående behandling som gavs när det nämnda avtalet var i kraft, enligt de bestämmelser och förfaranden som fastställs i det avtalet, och förutsatt att det inte gått mer än tre år sedan dagen för det tillfälliga upphävandet av avtalet i enlighet med led 3 b eller, om avtalet inte tillfälligt upphävts enligt led 3 b, datumet för detta avtals ikraftträdande.

- e) Trots vad som sägs i led 3 a och b får, om den provisoriska tillämpningen av detta avtal sägs upp och detta avtal inte träder i kraft, ett käromål inges enligt kapitel 3 (Tvistlösning) avsnitt A (Lösning av tvister mellan investerare och parter) angående behandling som gavs under perioden för provisorisk tillämpning av detta avtal, under förutsättning att det inte gått mer än tre år sedan den dag då den provisoriska tillämpningen sades upp.

Vid tillämpning av denna punkt ska definitionen av ”ikraftträdandet av detta avtal” i led 4 d i artikel 4.15 (Ikraftträdande) inte gälla.

ARTIKEL 4.13

Territoriell tillämpning

Detta avtal ska tillämpas

- a) vad gäller EU-parten, på de territorier inom vilka fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt tillämpas och på de villkor som fastställs i de fördragen, och
- b) vad gäller Singapore, på Singapores territorium.

Hänvisningar till *territorium* i detta avtal ska tolkas på detta sätt om inte något annat uttryckligen anges.

ARTIKEL 4.14

Bilagor, tillägg, gemensamma förklaringar, protokoll och överenskommelser

Bilagorna, tilläggen, de gemensamma förklaringarna, protokollen och överenskommelserna till detta avtal ska utgöra en integrerad del av avtalet.

ARTIKEL 4.15

Ikraftträdande

1. Detta avtal ska godkännas av de avtalsslutande parterna enligt deras egna förfaranden.
2. Detta avtal träder i kraft den första dagen i den andra månad som följer på den dag då parterna till varandra skriftligen anmäler att de har slutfört alla sina respektive tillämpliga rättsliga krav och förfaranden för detta avtals ikraftträdande. Parterna får genom överenskommelse fastställa ett annat datum.
3. Anmälningarna ska sändas till generalsekretären för Europeiska unionens råd och till direktören för sektionen för Nordamerika och Europa vid Singapores ministerium för handel och industri, eller deras respektive efterföljare.

4. a) Detta avtal ska tillämpas provisoriskt från den första dagen i den månad som följer på den dag då unionen och Singapore har anmält till varandra att de förfaranden som är nödvändiga för avtalets ikraftträdande har slutförts. Parterna får genom överenskommelse fastställa ett annat datum.
- b) Om vissa bestämmelser i detta avtal inte kan tillämpas provisoriskt, ska den part som inte kan vidta åtgärder för provisorisk tillämpning underrätta den andra parten om de bestämmelser som inte kan tillämpas provisoriskt.

Utan hinder av led 4 a och under förutsättning att den andra parten har avslutat de nödvändiga förfarandena och inte motsätter sig en provisorisk tillämpning inom 10 dagar från anmälan om att vissa bestämmelser inte kan tillämpas provisoriskt, ska de bestämmelser i detta avtal som inte har anmälts tillämpas provisoriskt första dagen i den månad som följer på anmälan.

- c) Unionen eller Singapore part får säga upp den provisoriska tillämpningen genom skriftlig anmälan till den andra parten. Uppsägningen träder i kraft den första dagen i den andra månad som följer på anmälan.
- e) Om detta avtal eller vissa bestämmelser i det tillämpas provisoriskt, ska begreppet *ikraftträdandet av detta avtal* förstås som den dag då avtalet börjar tillämpas provisoriskt. Kommittén får utöva sina funktioner under den provisoriska tillämpningen av detta avtal. Alla beslut som fattas i utövandet av dessa funktioner kommer bara att upphöra att gälla om provisorisk tillämpning av detta avtal sägs upp och detta avtal inte träder i kraft.

ARTIKEL 4.16

Varaktighet

1. Detta avtal ska ingås på obestämd tid.
2. EU-parten eller Singapore får säga upp detta avtal genom att skriftligen anmäla sin avsikt att säga upp detta avtal till den andra parten.
3. Avtalet ska upphöra att gälla sex månader efter dagen för anmälan enligt punkt 2 utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.17 (Uppsägning).
4. Inom 30 dagar efter det att en anmälan enligt punkt 2 lämnats får en part begära samråd om huruvida uppsägningen av någon bestämmelse i detta avtal bör träda i kraft vid en senare tidpunkt än enligt punkt 2. Sådana samråd ska påbörjas inom 30 dagar efter det att en part lämnat en sådan begäran.

ARTIKEL 4.17

Uppsägning

I händelse av att detta avtal sägs upp enligt artikel 4.16 (Varaktighet), ska detta avtal fortsätta att gälla under en ytterligare period av tjugo år från den dagen när det gäller omfattade investeringar som gjorts före dagen för uppsägning av detta avtal. Denna artikel ska inte tillämpas om den provisoriska tillämpningen av detta avtal sägs upp och detta avtal inte träder i kraft.

ARTIKEL 4.18

Anslutning av nya medlemsstater till Europeiska unionen

1. Unionen ska utan onödigt dröjsmål till Singapore anmäla varje ansökan om anslutning till unionen från ett tredjeland
2. Under förhandlingarna mellan unionen och det kandidatland som ansöker om anslutning ska unionen verka för att
 - a) på begäran av Singapore och i möjligaste mån, tillhandahålla information om varje fråga som omfattas av detta avtal, och
 - b) ta hänsyn till eventuella farhågor som Singapore uttrycker.

3. Unionen ska så snart som möjligt underrätta Singapore om resultatet av anslutningsförhandlingarna med ett kandidatland som ansöker om anslutning till unionen, och meddela Singapore om varje ikraftträdande av en anslutning till unionen.
4. Kommittén ska undersöka eventuella effekter av en sådan anslutning för detta avtal i tillräckligt god tid före dagen för anslutningen och ska fatta beslut om eventuella nödvändiga anpassnings- eller övergångsarrangemang.
5. En ny medlemsstat i unionen ska ansluta sig till detta avtal genom att deponera en akt om anslutning till detta avtal hos generalsekretariatet för Europeiska unionens råd och hos direktören för sektionen för Nordamerika och Europa vid Singapores ministerium för handel och industri, eller deras respektive efterföljare.

ARTIKEL 4.19

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska, vilka alla texter är lika giltiga.